

Letno poročilo
Uršulinskih dekliških šol
v
Ljubljani.

Izdalo šolsko ravnateljstvo na koncu šolskega leta

1899/1900.

Jahresbericht
der
Ursulinen-Mädchen-Schulen
in
Laibach.

Veröffentlicht von der Schuldirection am Schlusse des Schuljahres

1899/1900.

Založile Uršulinske dekliške šole. — Verlag der Ursulinen-Mädchen-Schulen.

Natisnila Miličeva tiskarnica.

Letno poročilo
Uršulinskih dekliških šol
v
Ljubljani.

Izdalo šolsko ravnateljstvo na koncu šolskega leta
1899/1900.

Jahresbericht
der
Ursulinen-Mädchen-Schulen
in
Laibach.

Veröffentlicht von der Schuldirection am Schlusse des Schuljahres
1899/1900.

Založile Uršulinske dekliške šole. — Verlag der Ursulinen-Mädchen-Schulen.

Tisk Miličeve tiskarnice.

Obseg: — Inhalt:

Vrta gospodinja. Spisala M. L.

Šolska poročila.

A. Vnanja ljudska in meštanska šola.

B. Innere Volks- und Bürgerschule.

Naznanila o začetku novega šolskega leta 1900/1901.

Mittheilungen, den Beginn des neuen Schuljahres 1900/1901 betreffend.

Vrla gospodinja.

Spisala M. L.

B. Kaj mora znati vrla gospodinja?

(Nadaljevanje.*)

9. O obleki.

Obleka nekdanj in danes. Tkanine.

Ko sta morala Adam in Eva zapustiti prelepi rajski vrt, jima je dal Bog obleko iz živalskih kož. Živalske kože so bile torej prva obleka ljudem ter so še dandanes mnogim divjim neomikanim narodom. Toda sirove živalske kože so posušene trde ko rog, torej kaj neslužne; zato so jih skušali že najstarejši narodi obdelati v nekako kožuhovino. Iz ostrizene dlake so napravljali klobučevino, pa tudi iz ličja nekaterih dreves in drugih rastlin so znali kmalu plesti, pozneje tkati nekakšne tkanine, podobne našemu platnu.

Kolikor bolj pa se je širila omika med ljudmi, toliko popolnejša in okusnejša jim je bila tudi obleka. — Stari Babilonci, Egipčani, Izraelci, Grki so znali že mojstrsko tkati, Feničani pa tkanine krasno barvati.

O starih Slovanih pripoveduje zgodovina, da so se oblačili poleti v platno, po zimi pa v kožuhovino; sloveli so kot izurjeni krznarji in tkalci. Tudi sukno so izdelovali doma. Tako se je naše ljudstvo nosilo še pred nedavnim. Vodnik poje o „Zadovoljnem Kranjcu“ :

Imam oblačilo
Domač'ga pad'vana,
Ženica pa krilo
Iz prav'ga mezlana.

Naše prababice so same predle na kolovratu prejo za preprosto a trdno platneno obleko. Blago za obleko so le redkokdaj kupovale. Napravljalo se je večidel doma iz lanu in volne.

Odkar pa je Anglež Arkwright (beri Arkrajt) iznašel samoprejkjo, postale so tkanine vedno ceneje, izdelujejo se okusnejše ter so v poslednjih desetletjih popolnoma izpodrinile obleko iz domače robe in žal — tudi lepo narodno nošo!

Preja za tkanine se napravlja največ iz prediva od lanu, konoplje, bombaža ali pavole, volne in svile. Pa tudi iz ličja nekaterih dreves, kopriv

*) V poročilu za l. 1897/98. so bila opisana svojstva vrle gospodinje, v poročilu za l. 1898/99. pa je bil objavljen pričetek sestavka „Kaj mora znati vrla gospodinja?“

in drugih rastlin se dobivajo niti za prejo, dá, še celo iz tankih steklenih, srebrnih in zlatih niti se dajo tkati tkanine, kakor iz druge preje.

Preja se prede z roko na dva načina: na vretence ali na preslico in na kolovrat. Dandanes je preja na roko jako odjenjala, ker se toliko več prede na predilnih strojih.

Preja na vretence je najstareja. Poznali so jo že starodavni narodi. Kdo je iznašel vretence ali preslico, nam zgodovina ne vé povedati, pač pa dobimo za to odgovor v bajeslovju, seveda skoro pri vsakem narodu drugače. Ker je imela preja pri starih ljudstvih najvažnejšo ulogo in najvišjo ceno, zato tudi skoro vsa ljudstva pripisujejo iznajdbo preslice božanstvom, n. pr. Grki boginji Ateni, Egipčani boginji Izidi, Lydiani boginji Arachni in njenemu sinu Klostru, Kitajci pa soprogi prvega kitajskega cesarja Jao-ja.

Kolovrat še ni tako star. Iznašel ga je sloveči rezbar Jürgen na Nemškem v prvi polovici šestnajstega stoletja.

Tkanine. Po preji, iz katere so tkane tkanine, razločujemo: lanene, bombaževe ali pavolnate, volnene in svilnate tkanine. Mnogo pa je tudi tkanin iz mešane preje, n. pr. iz lanene in bombaževe preje, volnene in bombaževe, ali svilnate in bombaževe — bombaž se meša največ z vsemi drugi vrstami preje.

Na vsaki tkanini razločujemo najmanj dvovrstne niti. Niti, ki drže po dolgem, imenujemo osnutek. Po osnutku merimo dolgost tkanine. Tiste niti pa, ki drže poprek, zovejo se votek. Po votku merimo, kako široka je tkanina. Robova ob tkanini imenujemo kraja.

Tkanin je mnogo vrst. Po tem, kako so tkane, razločujemo tri vrste: a) gladke tkanine, n. pr. platno; b) navzkriž tkane, n. pr. dvonitnik (cvilili) in c) kitičaste tkanine, kakor je damast, piké (Pique).

Pri gladkih tkaninah se križata votek in osnutek navpik in sicer tako, da je votek enkrat zgoraj, drugokrat spodaj. Tako tkanino imenujemo dvovezno. Ako pa votek preskoči po dve ali tri niti ter se šele s tretjo, četrto ali nasledno veže, pravimo, da je tkanina tri-, četero- ali večvezna ali navskriž tkana. Pri nekaterih tkaninah se ne križata le votek in osnutek, ampak tudi osnutne niti med seboj; vsled tega se tvorijo lepe rože ali drugi vzorci v tkanini. Takim pravimo kitičaste tkanine.

Lanene tkanine. Gladke tkanine iz lanene ali konopljine preje imenujemo platno, le nekaj prav tankih in rahlih tkanin te vrste ima druga imena. Lanena preja se dela iz lanu.

Lan so poznali že pradedni narodi na Jutrovem, odkoder je prišla ta rastlina tudi k nam. Seje se jeseni ali pa zgodaj spomladi. Najlepše je laneno polje ob cvetju. Ko se je lepo višnjevo cvetje osulo, dela lan lepe okrogle glavice, v katerih je drobno, oljnato laneno seme. Komu je mar za tanko predivo, ne čaka, da bi lan do cela dozorel, poruje ga že pol zrelega, nekoliko osuši in potem osmuče glavice na grebenu. Komur pa je za seme, ta ga pusti popolnoma dozoreti; tak lan daje pustežje in debelejšje predivo.

Ker se vlakno čvrsto drži steblovja, treba je lan goditi. V to svrho se osmukan lan razgrne po mokrotnem travniku, ali pa položi v vodo, da steblovje sprhni toliko, da je moč vlakno odločiti od njega. V tvornicah ga godé dandanes tudi s kemičnimi pomočki. — Goden lan terice oteró na trlicah. Otrt lan ali predivo se krepko pretrese, ker je v njem še mnogo nalomljenega steblovja ali pezdirdja, potem se omika ali razčeše na

grebenu, t. j. na deski, katera ima na enem koncu mnogo dolgih in ostrih železnih konic, ki štrle navpik v kakih petih ali šestih vrstah. Vlakna, ki ostanejo na grebenu, imenujemo hodnik; gladke tanke niti, ki ostanejo v roki, so praznje predivo. Hodnik je časih še močno pezdirlnat, zato se dobro pretrese, potem povije v kodelje, tanke praznje niti pa se povežejo v povesmo.

Najlepše laneno predivo pridelujejo na Irskem, Holandskem in na Češkem, največ prediva pa ima Ruska. Izmed slovenskih dežel ga prideluje največ Koroška.

Konoplja daje predivo za konopnino, ki je mnogo trdnjša od lanenega platna; zato se rabi konopnina za jadra, vreče i. t. d., konopnena preja pa za vrvi, konopce i. t. d.

Platno je domače in tvorniško. Domače platno je trpežnejše od tvorniškega ter po perilu glajše in svetlejšo od onega. Trdnjše je platno, ako se tké iz pobeljene preje. Platno iz nebeljene preje se imenuje sirovo platno. To je pepelasto sive ali pa tudi rjavkaste barve ter se mora šele beliti kakor preja. Béli se na solncu ali pa s klorovim apnom. Ob beljenju izgubi platno skoro za tretjino svoje teže. Beljenje na solncu, zlasti spomladi je mnogo boljše nego beljenje s klorovim apnom, ki tkanino lahko močno razjé. Vrši se takole: Platno se razgrne po trati, ali še bolje po produ ali po peskovini ter se večkrat poškropi z vodo, da solnčni žarki tem vspešneje uplivajo nanj; tudi se mora večkrat obračati, da je na obeh straneh enako belo; po dvakrat na teden se izpari z lugom, kar beljenje mnogo pospešuje.

Tvorniško platno je sploh bolj ali manj škrobljeno (šterkano), da ima novo tem prikupnejše lice. Največ ga izdelujejo na Angleškem, na Nemškem: v Šleziji, na Saksonskem in Westfalskem, v našem cesarstvu pa na Češkem in Moravskem. Ime ima tvorniško platno večjidel po deželi ali kraju, kjer se je izdelalo; zato poznamo: holandsko, rumburško, irsko, saksonsko, westfalsko, šlesko, rusko, češko platno i. t. d.

Najtanjša gladka lanena tkanina je batist. Najlepši batist dobivamo iz Vzhodne Indije. Pristni indijski batist ima na prvi poli vvezeno zlato rožo, baje v znak pristnosti. Dandanes se izdeluje batist tudi iz bombaževe preje, ki je še tanjši in lepši nego laneni. Čisto laneni batist dobivamo še precej lep iz Francoskega in Holandskega, pa tudi na Saksonskem, na Češkem in na Dunaju ga izdelujejo — toda francoski in še bolj indijski ga močno presega.

Iz lanene preje se tke tudi dvo- ali trinitnik (cvilih ali drilih) in damast. Trinitnik je navskriž tkano blago, ki se rabi za namizne prte, brisače, za blazine i. t. d., prav debel trinitnik tudi za vreče.

Damast je jako lepa kitičasta tkanina z vtkanimi rožicami ali drugimi vzorci. Ime ima neki od mesta Damaska, kjer se je baje najprej izdeloval. Laneni damast je navadno bel; na eni strani so rože svetleje, drugo lice pa temno, — na drugi strani pa narobe: lice svetlo, rože pa temne. Rabimo ga največ za namizne prte in prtice in za brisače. Nekdaj se je izdeloval damast le iz svile, dandanes pa se napravlja ne le iz lanene preje, temveč tudi iz bombaža in sicer na strojih, ki se imenujejo po iznajdniku Jaquard (Zakár).

Ka dar kupuješ platno, ti je gotovo najvažnejše prašanje, ali je platno pristno, čisto laneno, ali pa je ponarejeno, pomešano z

bombažem. Pogosto je na platnu votek bombažev, in le osnutek lanen ali pa narobe. Časih je bombaž že s predivom pomešan, predno se sprede, da je toliko teže spoznati prevaro. Tako platno ima pač prav prikupljivo lice, a je veliko manj vredno in trajno, kakor čisto laneno platno. Razločiti pravo platno od pomešanega ni lahka stvar. Najzanesljivejši pomoček je povečalno steklo (mikroskop). Skozi povečalo se vidijo lanena vlakna kakor svetle, gladke in okrogle cevi ter so nekoliko kolenčasta; bombaževa vlakna pa so hrapave, ploščnate cevi, trakovom podobne in nekoliko sukane.

Seveda nima vsaka gospodinja povečala, da bi z njim ogledovala lanene niti, zato naj navedem še nekatere druge pomočke, kako se spoznava pristno laneno platno. — Sploh je laneno platno svetleje nego bombaževina, ako se skrob odpravi z njega; tudi je laneno platno specifično težje od bombaževega. Precej zanesljivo znamenje, da je platno laneno ali ne, je to-le: ako pretrgaš krajec bombaževine, se trga pravilno, rad in enako; laneno platno pa, ako je dobro in ne razjedeno od klorovega apna, se še trgati ne da; ali pa, če je sila premočna, se trga nepravilno, tako, da se kažejo dolge poprečne niti ob zatrgani tkanini. — Ako kosec platna prav dobro izpereš in ves skrob odpraviš in na to suh kosec pomočiš v laško olje ter ga dobro ožmeš, postane z bombažem pomešano platno progasto; lanene niti se namreč napijo olja ter postanejo prozorne, bombaževe pa ostanejo bele. To se kaže tembolj, ako položiš oljnat kosec na kako temno podlogo. — Iz lanenega platna se dado izvleči dolge niti, dočim se bombaževe niti rade trgajo in razvlaknajo.

Bombaževe ali pavolnate tkanine.

Predivo za bombaževo prejo in tkanine daje bombaževac. Prvotna domovina bombaževca je Vzhodna Indija, dandanes ga pa goje tudi v velikih nasadih v južnih krajih Severne Amerike; pa tudi v Avstraliji, v Egiptu, na Grškem in Laškem se dobro obnaša, da, še celo v Dalmaciji so vspešno zasadili to kaj koristno rastlino.

Bombaževac nosi okrogle glavice orehove velikosti, katere se dozorevši razprezajo in iz njih visi svetlobeli ali rmenkasti bombaž, v katerem je zavito seme. Bombaž se nabira z glavic, nekaj z rokami, največ pa z nalašč v to napravljenimi stroji ter se potem očisti semena.

Nekdaj so bombaž predli na kolovratu kakor laneno predivo; dandanes se prede le na predilnicah. Predno pa pride bombaž na predilnico, se mora očistiti, zrahljati in omikati na grebenu. Predilnica ima več strojev. Na prvem stroju se bombaž razdeli na dolg ozek trak; drugi stroj ga rahlo sesuče, tretji šele krepkeje. Iz bombaža se nareja tudi sukanec za šivanje, za pletenje in vezenje in vata. Sukanec za šivanje je čvrsteje sukan nego za pletenje, najrahljeje so niti za vezenje. Dobiva se bel in v raznih barvah.

Gladke, gosto tkane bombaževe tkanine se imenujejo „kaliko“; nekatere belim razvrstim se daje časih tudi lažnjivo ime „platno“. Kaliko se razvršča raznotero. Najnavadnejše razvrsti so: *katun*, navadno površno barvan; *nanking*, srednje tenka roba prirodno rmenkaste barve, jako gosta in močna, ako je pristna. Časih je *nanking* le ponarejen, z železno spojino barvan *katun*. Pristni *nanking* se dela iz bombaža, ki raste okoli Nankinga na Kitajskem ter s časom izgubi v perilu rmenkasto barvo, ponarejeni *nanking* pa ne; *shirting* (beri šörtling) večjidel bel, se porablja največ za belo perilo; trden, malo skrobljen *shirting* se zove *chiffon* (sifon).

Rahlo tkane gladke bombaževe tkanine iz preje, ki se je pobarvala pred tkanjem, se imenujejo barež (Baréges). Prav lep barež iz bombaža in sirove svile delajo v vasi Baréges na Francoskem, od koder ima tkanina tudi ime. Druge rahlo tkane, tanke, gladke tkanine iz bombaža so: žakonet (jakonet), tarlatan, batist; še rahleje je tkan mušelin, raznih barv, bel se zove mul; vapêr, tanjši od mušelina, najtanjši je zefir; organ-din; raznovrstni til ali gaz, mrežasto blago z večjimi ali manjšimi štirivoglastimi luknjicami, le angleški til je šesterovoglastih luknjic.

Navskriž tkane bombaževe tkanine se lahko ločijo od gladkih po rebricatem licu, kar pride od tod, da se pri njih vidi le osnutek, votek je pa skoro ves zakrit. Najnavadnejše so: bombažev merino, satin, bast, barhent bel in raznih barv; kroaze (croise) zlasti za žensko opravo. Kitičaste so: damast, piké (pique), beli se rabi mnogotero za spodnjo obleko, barvani tudi za vrhnjo.

Iz bombaža se dela tudi baržun (žamet); toda ni tako lep in dragocen, kakor iz svile. Baržunu podobne tkanine so razne vrste manšestra.

Vata se napravi iz očiščenega bombaža na posebnih strojih, kjer se razdeluje na rahle pôle. Navadno je na eni ali pa tudi na obeh straneh nekoliko poklejana, da se primerno skupaj drži. Slabejša vata je pomešana tudi s svilnatimi in lanenimi odpadki. Poklejana vata se rabi za podšivanje zimske obleke, za toplo odejo rabimo raje nepoklejeno vato.

Z bombažovo obrtnijo se pečajo razen Angleške tudi Francoska, Nemško, Belgija in Avstrijsko. Največja predilnica za bombaž na Avstrijskem je v Pottendorfu na Spodnjem Avstrijskem; pa tudi veliko mest na Češkem in Moravskem se mnogo bavi z izdelovanjem bombaževe preje in tkanin. Tudi v Ljubljani imamo predilnico za bombaž. Pavolo iz ljubljanske predilnice imenujemo „Knitting“.

Volnene tkanine

rabimo največ za zimsko obleko, tanjše vrste nosimo lahko poleti. Volno dajo ovce, zlasti ovca merinovka, pa tudi kašmirska in angorska koza iz Azije daje jako lepo tenko volno, tako tudi ameriška vikunja in alpaka. Celó iz kameline dlake delajo volnene tkanine.

Volno morajo najprej dobro očistiti in raztolščiti, potem se dá šele dalje izdelovati. Po uporabnosti se deli volna v: kratko, krtačeno volno, iz katere se tko kosmate tkanine, t. j. razne vrste sukna, in v daljšo, omikano volno, iz katere izdelujejo različno gladko blago, kakor je tibet, mérimo in druge.

Pri volnatih tkaninah je preja za osnutek in votek vedno v nasprotno stran sukana, namreč za osnutek od leve na desno, za votek pa od desne na levo, da se niti tembolje sprijemljejo.

Sukno se tke na statvah kakor platno, le mnogo širje nego platno, ker se sukno ob valjanju s suknarskim ilom močno uskoči (t. j. mnogo ožje postane). Niti se namreč trdno sprimejo in spolsté; zato tudi na suknjenih tkaninah ne moreš razločevati niti. Valjano sukno se razkosmati s tkalsko ščetjo, potem ostrize, da so vse kocinice enako dolge; naposled se uglati s ščetjo, da dobi lepo lice.

Med suknene tkanine štejemo še: kašmir, toskin, bukskin, volneni pliš, flanel, angora in druge.

Tkanine iz omikane volne so: mérimo, tibet, lasting, barež, volneni rips i. t. d.

Volna je mnogokrat pomešana s pavolo, prodaja se pa kot čista volna. Da pozvemo, ali je volna čista ali pomešana s pavolo, naredimo takole: krpico sukna ali druge volnate tkanine razpulimo v nitke, katere posamič zažgimo. Pavolnate niti izgore s plamenom, volnate niti pa ne gore rade, delajo ogelj ter imajo duh po zapaljenem rogu.

Svilene tkanine.

Najdražja je svilena obleka. Svilo dobivamo od gosenice svilopredca. Gosenica namreč zapredajoč se izpušča nekaj lepiv sok iz sebe; ta sok se na zraku strdi v tanke niti, iz katerih naprede gosenica mešiček, da v njem počiva, dokler se ne izpremeni v popolnega metulja.

Prava domovina svilopredca je Kitajska. Tam so časih murbova drevesa vsa polna svilnih mešičkov. Kdaj je prišel svilopredca v Evropo, ni natanko znano, najbrže za cesarja Justinijana v šestem stoletju. Dva meniha sta menda prinesla v izvotljenih palicah jajčica v Carigrad; od tod se je razširila sviloreja po Evropi. Največ in najlepše svile pridelata Francoska in Italija.

Ves mešiček je napreden iz ene same niti, ki pa ni vseskozi enako močna. Goranje vrste so bolj rahle in debele ter dajo k o s m a t o s v i l o ali s v i l e t i n o. Pod tem ovojem je kakih 300 metrov dolga tenka nit, ki se dá lepo odmotati. Najspodnja svila je pa zmedena in da takozvano „svilno vato“. Mešiček se pa da zmotati le tedaj, če metulj ni prilezel iz njega, ker bi ob tem prejedel niti. Zato se mešički vržejo v króp, da pogine prelec ali pa se umori s suho vročino ali z močnim trpentinovim duhom.

Mešičke denejo potem v gorko vodo, da se dajo niti lažje zmotati; ker so posamezne nitke jako tenke, mota se navadno več niti v eno nit na klopčič. To je s i r o v a s v i l a, ima rmenkasto barvo ter se čuti med prsti hrapava, ker je še nekoliko klejasta. Šele potem, ko se je prekuhala in izprala v vodi, postane svila mehka in svetla.

Sirova svila se rabi samo za nekatere rahlo tkane, pajčolanaste tkanine. Sviletina in svilni odpadki se ravno tako omikajo in spredejo, kakor drugo predivo. Tako prejo rabimo največ za vezenje, pletenje rokovic in nogovic, pa tudi za močnejše trakove in vrvice.

Svilene tkanine imenujemo tiste, pri katerih so vse niti iz svile; polsvilene pa, katere imajo osnutek ali votek pavolnat, lanen ali volnen. Najmenitnejša gladka svilena tkanina je t a f e t. Tafet (beri taft) je iz kuhane svile, tkan kakor platno, le da mu je osnutek triguben, votek pa le enoguben. Posebna razvrst tafta je f l o r á n s; zelo gosto tkan taft je pa g r ó.

Gaz ali pajčolan je jako rahla, prozorna tkanina iz sirove svile; iz kuhane svile se imenujejo pajčolanast mušelin. Še rahleje tkan nego gaz je k r é p.

Navskriž tkanih svilenin je mnogo vrst. Najnavadnejše so: atlas, levantin, croisé (beri kroazé), serge (beri serž), drap de so i (drap de soa) i. dr.

Tudi v svileninah je večkrat pavolnata ali pa lanena preja, dasi se prodajajo za čisto svilo. Spoznaš pa primes lahko takole: kosce svilenine razpuli v nitke ter jih zažgi. Lanena ali pavolnata nit ti bo prigorela do

konca, četudi jo odmakneš od plamena, svilena nit pa ti bo koj zopet ugasnila, naredivši ogorek in neprijeten duh.

Kožuhovina ali krzno.

Poleg suknene in volnene obleke rabimo po zimi tudi obleko iz kožuhovine, ali pa drugo obleko podšivamo z njo. Kožuhovino imenujemo živalske kože, ustrojene na kosmato, t. j. tako, do ohranijo dlako. Najdragocenejše in najlepše kožice dajo nekatere divje živali, zlasti iz severnih krajev. Najdražjo kožuhovino daje morska vidra iz Kamčatke; nje koža se proda za 600 in še več kron; tudi koža črne lisice ne velja veliko manj. Koža sibirskega sobola se ceni časih na 160—200 kron in čez, koža modre lisice 60—100 kron. Tudi bobrova koža je draga ter se dandanes že težka dobiva.

Cenejo kožuhovino dajo: medved, volk, navadna rjava lisica, ris, divja mačka, domača kuna, črna in siva jagnjeta, tiger i. t. d.

Najceneja je kožuhovina od divjega zajca, domačega zajca, veverice, ovce in drugih navadnejših živali.

10. Obleka in nje namen.

Doslej smo slišale, iz katerih tkanin si največ napravljamo obleko.

To vam je potrebno vedeti, da ne poznate blaga in obleke le po barvi, marveč tudi še kako drugače. — Pa nismo še pri kraju. Saj je ravno obleka velikokrat tisti velevažni predmet, o katerem se sučejo pogovori in misli mladih deklet, ki le prerade verujejo pregovoru: „Obleka dela človeka“, pozabijo pa resnice, da „Obleka tudi lahko zatira človeka!“ — Kako-li? — To zveste prav kmalu, pogledjte le nekoliko okoli sebe! — Koliko nespametnic se šopiri dandanes in nosi čez svoj stan; izmeče vse, kar ima, le za lepo obleko, da se more z njo ponasati, medtem pa strada — gotovo ne na korist telesnemu zdravju, še manj pa neumrjoči duši. Ali pa se zateguje in stiska v pretesno obleko, da ji kri zastaja po žilah — ali ni to pravo podiranje samega sebe v grob?

Čemu nam je prav za prav obleka?

Po zakonih fizičnega delovanja ima obleka nalogo, da nam vzdržuje toploto. Telesno toploto si delamo z dihanjem, a izgubljam jo na zunaj; obleka pa mora braniti, da je ne izgubimo preveč, ima torej vzdrževati ravnotežje med dohodkom in potroškom toplote, a ob tem se nas ne sme tako tesno oklepati, da bi nas ovirala, ko se gibljemo, ali pa zadrževala izhlapevanje na telesu. Po načelih нравstvenega življenja pa ima biti obleka človeku čuvajka svete sramežljivosti in olikane dostojnosti. Temu dvojnemu namenu mora ustrezati primerna obleka, naj se že drugače loči kolikor toliko po različnosti podnebja, letnega časa, stanu, starosti i. t. d. — Kdor pozabi na ta pogoja pri svoji obleki, poslušajoč, kaj zahteva nespametna moda, ta si le prepogosto kvari in končuje zdravje!

Da obleka ustreza prvemu pogoju ter nam varuje zdravje, bodi vselej primerna ne le letni dobi, temveč tudi vremenu in toplini posameznega dne. Topla obleka, t. j. obleka, ki ne propušča rada telesne toplote, pomanjšuje željo po jedi in pospešuje rejenost. Poleti sploh ne čutimo toliko lakote, kakor ob mrazu.

Iz kakšnih tkanin se napravi obleka, smo že slišale. Volna spada med snovi, ki toploto jako slabo prevajajo; taka obleka torej zadržuje in varuje toploto telesu, ravno tako pa tudi zadržuje mraz po zimi ali vročino poleti, da ne pride človeku tako brž do živega. Tako varuje volna človeka pred prehudim mrazom ali preveliko vročino, zato se zavijajo zamorci v Afriki v volneno robo ob hudi vročini, ko se močno poté. Volnena obleka, zlasti spodnja, ugaja posebno ljudem, ki mnogo žive v sobi, nervoznim; onim, ki trpé vsled trganja (reumatizma), bolehnim in takim, ki se zelo pote. Umeje se pa samo ob sebi, da je treba volneno obleko tudi pogosto menjavati.

Pavola ni tako mehka na telesu, kakor volna, drži pa toploto bolje kakor platnena roba. Platno je jako luknjičavo ter rado propušča toploto in pospešuje izhlapevanje kože, zato se nam platnena obleka zdi tako hladna in se radi oblačimo vanjo zlasti poleti. Tudi ima to prednost, da se v nji ne drže kužila tako rada, kakor v drugem blagu.

Dandanes so v navadi tudi mrežaste srajce, katere nosijo poleti mnogi pod tanko srajco. Te srajce so kaj pripravne in porabne, ker branijo, da ne leži platno ali pavolnata roba na goli koži in se ne premoči tako hitro s pôtom. Pletena bodi taka srajca iz debelih pavolnatih ali pa svilenih niti, če ne, se napije potu kakor sušilni papir ter premoči še vrhno srajco. Mrežasta srajca varuje ljudi, ki se močno poté, da se ne prehladijo. — Prav tisto službo opravlja, zlasti po zimi, flanelasta srajca, ker ne izpariva potu prehitro. Menjavati pa se mora večkrat, da ostane telo čisto in sveže.

Svila služi bolj gizdavosti in potrahi nego potrebi.

Krznno rabimo po zimi. Pa kot podstava tesni obleki je kožuhovina škodljiva, ter ovira izhlapevanje; koža postane človeku vlažna, občutljiva, lahko dobi izpuščaje. Ker pôt zastaja na koži, se lahko prehladiš, ako tako obleko hitro slečeš.

Nosi pa obleko iz katere koli robe, vedno glej pač na to, da ti telesne dele primerno ogreva. Sploh velja pravilo: Noge in spodnji del telesa ohrani vedno tople, gornji del telesa in glavo pa imej hladnejše.

Obleka se ima ravnati tudi po načinu življenja. Človek, ki mnogo sedi ali leži, diha mirneje, snovi se mu počasneje pretvarjajo, zato mu je tudi telesna toplota manjša nego človeku, ki se mnoge giblje in nateza. Zato potrebuje prvi toplejše obleke, kakor drugi. Obleka mora biti dovolj prostorna. Taka obleka je mnogo toplejša, ker je v nji več zraka, pa obtoka krvi po telesu ne ovira, kakor tudi telesnega gibanja ne. — Nič ni škodljivejšega nego pretesna obleka, zlasti mladim deklicam! — Deklice se tako rade zatezajo čez pas, ali pa z zateznim modrcem. Škodljivejše obleke je menda ni, kakor zatezni modrci. Koliko mladih deklet si je že z njim ogrenilo vse življenje ali je za veliko okrajšalo ali celo nagloma utrgalo.

Z zatezanjem se skrči prostor v prsih, ker se prsna kost potisne nazaj in hrustanec na rebrih zavije na znotraj. Pluća v prsih se ob dihanju ne morejo dovolj razširiti, zato dospe premalo zraka vanje in ker vsled tega kri v plućah ne dobi dovolj kisika, slabi in blede, deklica pa jame bolehati. Pa zatezalec ne ovira le dihanja, tudi obtok krvi po žilah se ne vrši redno, ako je telo preveč stisneno in zategneno; zato sili kri v glavo ali pa zastaja po žilah v drobu, želodec ne more redno prebavljati, srce utriplje neredno, dobi lahko napake na zaklopnih, ali pa celo prestane biti in povzroči —

naglo smrt! — To je bil že premnogokrat sad nespametnega nečimernega zatezovanja!

Če nosiš torej zateznik, nosi ga le ohlapno. Naj te podpira, da se laglje držiš po koncu, a v gibanju naj te čisto nič ne ovira.

Roba za žensko obleko je z večine jasnih, živih barv; a te so pogosto zdravju kaj škodljive. Zlasti velja to o zelenih tkaninah, ki imajo v barvi arzenikove spojine, ki je jako otroven. Otrovne so pa tudi anilinove spojine. Z anilinom napravljajo dandanes jako lepe in žive barve za tkanine, pa so lahko prav škodljive. Blago živo modre barve, temno rmenkaste, rdečkasto-rjave in vijoličaste barve je sumljivo, ker je pogosto otrovano z anilinovimi spojinami.

Volnene pletenine, naročke od kože, podstava na klobukih je časih barvana s kaolinom; od njega koža zardi, dobi mozolje in mehurčke. Oblačila, zagrinjala, preproge in druga roba, imajoča v barvi arzenik, ne otuje človeka h krati; a tisti nežni prah, ki se širi od arzenika po zraku, pride z zrakom v pluća ter otrova kri polagoma. Človek čuti nekako trganje in natezanje po udih, zlasti po noči, da se mnogokrat zdrami iz spanja, rada ga mōra tlačiti. Koža mu postaja krhka in suha, lice bleđi, — človek hira počasi, ne vede, kaj mu je prav za pravo vzrok bolehnosti.

Na vse take okolnosti se ozira modra gospodinja, kadar kupuje blago za novo obleko.

Ker pa obleka poleg tega, da ustreza gori navedenemu dvojnemu namenu, tudi še lepša človekovo zunanost, izbira si modra gospodinja primerno blago ter si da obleko tako skrojiti, da je po obliki in barvi prikladna podobi, velikosti, izrazu lica, pa tudi stanu in dostojnosti osebe, ki jo ima nositi.

Že zgodaj naj se torej deklice privadijo, da modro in pametno izbirajo blago za opravo, da je ne izbirajo le za na vid, temveč tudi, da se dá trajno in zdravo rabiti; pa tudi ne posnemajo slepo vsake še tako nespametne noše, ker je ravno — v modi! Nosi se čedno in okusno, a vselej po svojem stanu. Sv. Frančišek Saleški pravi: „Nosi se tako, da poreko mladi ljudje: „Nekoliko preslabo je!“ stari pa: „Malo predobro je!“ to je, srednja pot je kakor povsod, tudi tukaj prava, zlata pot“. Nosi pa se čedno in okusno ne le tedaj, kadar greš med ljudi, temveč bodi tudi doma vedno lično in snažno opravljena. Dekle ali gospodinja, ki hodi doma zamazana in nečedna ali celo raztrgana ter se našopiri in nakiti šele tedaj, kadar gre kam v družbo, kaže, da ji ni mar za snago in pravo krepost, ampak le za ničemurnost.

Blago za obleko kupuj od znanih, poštenih trgovcev, ki ne prodajejo preležanega blaga za novo. Izberi si dobro blago, če tudi je drago. Cenó blago je vselej najdražje. Šivilja ti ne računí dela manj, ako je roba stala le nekaj novcev, nosila boš pa obleko le malo dni. Drago pa trdno blago te oblači dolgo in čedno in ko je obleka ponošena, se da obrniti ali prebarvati in porabiti še prav dobro za otroška krila.

Ni pa še dovolj, da je obleka le okusna, lepa, trajna in zdravju ugodna. Varovati nas mora tudi vremenskih nezdod, mraza in vročine.

Za zimo si torej izbiraj volneno robo, ker je topleja od pavolnate. Svila je za zimo skoro prehladna, še bolj pa platnena roba. Najslabši prevodnik toplote sploh je zrak; zato te obleka ogreva najbolj, ako more mnogo zraka vanjo. Ni čuda torej, ako je pavolnata ali svilnata obleka,

podšita z rahlo vato, topleja, nego obleka iz težke, debele suknene robe. Iz istega vzroka je ohlapna obleka topleja od tesne, ker se zrak pod njo ogreje in telesno toploto vzdržuje; zlasti velja to za obutel.

Za poletje si napravi lahneja oblačila. Nič ni smešnejšega, zlasti na kmetih, kakor če vidiš, mlada dekleta ob večjih praznikih prihajati v cerkev ob veliki vročini v prav težkih suknenih krilih, ker so „najlepša“, dasi jim pot v curkih teče po licih!

Še celo barva vpliva na uporabnost obleke. Vse snovi ne vsprejemljejo namreč vaše zunanje topline enako. Največ jo jemljejo temne, črne snovi, najmanj pa jasno barvane in bele. Zato nosimo poleti obleko jasnih barv ali tudi belo, po zimi pa temno in črno.

11. Kako se obleka varuje škode.

Oblacila so draga. Skrbne deklice in modre gospodinje varujejo obleko, da se dlje časa nosi. Varujejo pa obleko ne le tedaj, ko jo imajo na sebi, ampak tudi tedaj, ko je ne rabijo. Mnogim se kvari obleka tačas najbolj, ko je ne nosijo.

Kadar slečeš obleko, ne razmeči je malomarno po stolah in drugod; obesi jo, ako je mokra, da se posuši, potem jo preglej, če ni kje kaj zamazana ali poškodovana. To opaziš najbolje, če jo razgrneš po obrisani čedni mizi. Izkrtači jo prahu, zgani in položi ali obesi v omaro tako, da ne dobi gub. Nič ne škoduje obleki bolj nego mokrotnost; spravlja jo torej vedno na suhem kraju pa v zaprti omari, da ne pride prah do nje in ji svetloba ne vzame barve.

Čiščenje obleke daje časih mnogo posla, zlasti, ko je dobila kak madež. Madeži v praznji obleki so gospodinjam in deklicam včasih v hudo pregla-vico, ker se dajo kaj težko odpraviti, zlasti če je obleka nežne barve.

Prav dobro tekočino za izpiranje vsakovrstnih madežev iz obleke si narediš takole: 4 žlice salmijakovca, 4 žlice močnega vinskega cveta in 1 žlico soli krepko zmešaj v steklenici, da se sol raztopi. S to tekočino zmoči majhno gobico ali pa volneno krpico, ter drgni rahlo z njo po lisasti tkanini. Madeži od tolšče, od olja se odpravijo takoj, od navadne ali žgane smole je pa treba prej omehčati s sirovim maslom.

Olnata barva, smola, firnež se da spraviti iz tkanine s čistim trpen-tinovým oljem, z močnim špiritom ali pa z bencinom. Tudi maščoba se da odpraviti z bencinom, pa večkrat ga ne znajo prav rabiti. Zvečine namočijo nevesče gospodinje zamaščeno robo z bencinom ter jo mencajo nekoliko časa, da lisa za hip izgine. Bencin namreč raztopi tolščo ter se z njo vred razdeli po blagu; za nekaj časa se madež pokaže z nova in še večji ko prej. Ravnaj torej drugače. Vzemi pôlo sušilnega papirja ter jo trikrat pre-gani skupaj, na to debelo podlago položi zamaščen del obleke, namoči madež krepko z bencinom, pokrij ga z drugo, trikrat zgubano pôlo sušil-nega papirja ter potegni večkrat čezenj z vročim likalnikom. Maščoba se raztopi v bencinu in papir jo popije z bencinom vred ter jo potegne iz blaga.

Iz blaga, ki rado pušča barvo, se odpravijo mastne lise najlaglje s krompirjevo moko. Krompirjeva moka se dobi takole: nekaj debelih krom-pirjev čisto operi, olupi in zdrobi na drgalu (ribežnu), potem precedi z vodo skozi ne pregosto sito. Ko se je voda očistila, odlij jo počasi, belo zmes na dnu pa zalij s čisto vodo ter jo krepko premešaj; potem jo pusti mirno stati kakih 12 ur. Nato se voda zopet počasi odlije, gošča pa razprostre na

kako desko, ki si jo pokrila s čistim papirjem ali čednim prtom. Desko nesi na solnce, da se gošča hitro posuši. Suho krompirjevo moko potem razdrobi in presej na situ ter spravi v vrečico ali v lonec, ki pa mora biti skrbno pokrit. S krompirjevo moko se skrobi tudi belo perilo.

Jako dober pomoček, s katerim se dajo odpraviti razni madeži iz vsakoršnega blaga, je morska pena, zdrobljena v prah. Madež natresi s prahom za milimeter na debelo ter pusti na njem kakih 10 minut, potem drgni madež z volneno krpo tako dolgo, da izgine, nato pa izkrtaj prah s ščetjo.

Kaplje od stearinovitih sveč odpraviš, če je pokriješ s sušilnikom ter pregladiš s likalnikom. Saj je gredo iz blaga s salmijakovcem.

Lise od sadja ali od trave, če niso zastarele, gredo iz obleke, ako držiš liso v krop ter ga pustiš še nekaj časa vreti, čez nekaj minut lisa izgine: ako so pa lise stareje, drgni jih z limonovim sokom ali s srešvo kislino (Weinsäure), potem hitro izperi še v mlačni vodi. ker je kislina razjedljiva.

Madeži od črnila se odpravijo s tole raztopino: 20 gr. klorovega apna (Chlorkalk) zmešaj s 30 gr. destilovane (prekapane) vode ter tresi toliko časa steklenico, da se apno raztopi; ko se je tekočina učistila, jo vlij v steklenico modre barve ter dodaj še 5 gramov jesihove kisline. S to vodo odpraviš tudi črne lise s papirja, brez radirke. Pomoči le tanek čopič v tekočino, potegni ž njim po marogi ter jo posuši s sušilnikom.

Suknena obleka se lepo obnovi s tabakovo vodo takole: Vzemi 50 gr. navadnega tobaka ter ga skuhaj v $2\frac{1}{2}$ ali 3 litrih vode. V to zavrelico pomoči trdo krtačo ter krtači ž njo okleko, katero si pa prej krepko pretepla in izprašila. Ko je tekočina sukno dobro prevzela, skrtaj ga še po niti, potem pa obesi, da se posuši, toda v senci, ne na solncu. Sukno postane čisto in svetlo, kakor novo, tabakovega duha se ni nič navzelo.

Okravavljena obleka se očisti s kašo iz pšenične moke in vode, ako jo na debelo namažeš na maroge ter pustiš, da se posuši. Suho obleko obrni narobe ter iztepi iz nje moko. Ako so lise zastarele, treba jih je še enkrat namazati, da popolnoma izginejo. Pšenična moka tudi najobčutljivejšim barvam ne škoduje.

Za pisano obleko, ki rada pušča barve, je priporočljiva fižolova voda. Belega fižola skuhaj v vodi brez soli. 1 kg. zadostuje za 5—6 litrov vode. Kuhan fižol se odlije ter potem šele osoli in krepko pretrese in pripravi za obed. Vodo pusti, da se ohladi, potem potlači vanjo zamazano obleko. Ta voda vzame celó madeže od črnila, ako niso preveč zastarele, pa tudi drugovrstne madeže iz obleke. Svilene, pavolnate in volnene tkanine črne in drugih barv se operó v fižolovi vodi, da so kakor nove.

Da ti molj ne razje zimske obleke, napravi si tale prav dober pomoček: Vzemi $\frac{1}{8}$ litra vinskega cveta, ravnolotliko terpentinovnega špirta in raztopi v tej zmesi 30 gramov kafe. Zmes hrani v dobro zamešani steklenici in predno jo rabiš, potresi steklenico čvrsto, da se tekočina premeša, namoči z njo na več gub zganjen sušilnik ter ga položi med sukno ali kožuhovino. Močen duh te tekočine umori molja. Obleka pa na zraku duh hitro izgubi.

12. Kako se čisti perilo.

Čiščenje obleke in perila se šteje med najvažnejša ženska opravila. Čista obleka in posteljnina pospešuje zdravje človeku. Čedna in snažna obleka nas prikupi ljudem. Naj ti bo oprava še tako borna, ako je le snažna, pristojna ti lepo; zamazanega, zanemarjenega človeka se vse ogiblje.

Anglež pravi: „Kolikor bližje je obleka koži, tem lepša in čistejša naj bo!“ Prav zato nosijo Angleži spodaj dražjo obleko nego zgornjo. Pri nas je to navadno narobe.

Kako naj se čisti perilo, je velike važnosti; zakaj ob pranju se obleka še bolj trga nego ob noši, ako ne vemo prav ravnati z njo. Ni še zadosti, da peremo kakor že bodi, da je le perilo spet čisto in belo, skrbeti je vrli gospodinji veliko več, da se perilo ne pokvari s preostrim lugom, ali da se ob izpiranju in ožemanju ne raztrga bolj, nego kedar se nosi. Že radi tega je priporočljivo, da se pere doma. V večjih mestih, kjer gospodinje iz raznih vzrokov ne morejo prati doma, naj si vsaj najmejo perico, ki ne rabi preostrih pomočkov za perilo. Kjer pa je le količkanj mogoče, doma prati, naj gospodinja sama vodi in nadzoruje delo, da ohrani perilo dolgo nepoškodovano. Zato pa se mora deklica že zarana vaditi, da bo kedaj znala prati lepo, poleg pa varovati perilo vsake škode.

V nekaterih hišah imajo navado, da napravijo le po 4—5krat na leto veliko perilo, kar je pa v vsakem oziru prav nepraktično, nezdravo in neprijetno. Poredko pranje škoduje perilu, ker zamazano leže na kupu trpi bolj nego ob noši, rado tudi zarumeni, da ga je ob pranju treba tembolj drgniti ali celo beliti na solncu, predno dobi zopet lepo belino. To vse pa ne zahteva le več časa in napora, temveč tudi močno trga blago. Vrh tega je treba tam, kjer malokrat peró, velike zaloge perila, da ne poide pred časom. Že iz tega lahko razvidimo, da je pogosto pranje samo ob sebi priporočljivo, ker je brez dvoma prijetneje, imeti čisto perilo zloženo v omari, kakor pa, da trohni umazano kje v kotu ali v starem zaboju, da se naposled še to in ono izgubi.

Naj pa bo umazano perilo spravljeno za dolgo ali le za malo dni, vselej ga spravljaj na suh, zračen kraj, pa ne na kupu, ampak razobešeno, če le mogoče, da ostane suho. Če ga hraniš v skrinji ali košari, daj ga večkrat premetati, da pride tisto na vrh, kar je ležalo več časa na dnu. Pótné srajce, rjuhe, mokre brisače i. t. d. ne stlači nikdar med drugo perilo, dokler niso suhe. Mokrotno perilo, ležeče na kupu dobi lahko plesnjive lise, ki se kaj težko spravijo iz njega.

Najbolje storiš, ako pereš vsakih 14 dni ali vsaj vsak mesec. Predno perilo namočiš, izberi tanjše od debelejšega in zamazano od čistejšega, nato vse preštej in zapiši. Ako ima perilo madeže, katerih ne vzame navadno pranje, odpravi jih prej, nego pride dotični komad med drugo perilo.

Perilo se namoči v čeburu. Bolj zamazano zloži na dno, tanjše in lepše pride na vrh. Zalije se perilo z mrzlo vodo, deževnico ali z vodo iz potoka, le s studenčnico ne, ker trda voda iz studenca ni za pranje. Lahko se vodi primeša nekoliko mrzlega luga. Bolj zamazani deli naj se prej namočijo in namilijo, potem še le zlože v čeber. Perilo se zmóči zjutraj, popoldne prvičkrat izpira. Iz čebra se jemlje kos za kosom, bolj umazani deli se namilijo in zmencajo na roko ali pa na valovito nagrbljeni plošči iz cinka ali iz zvezanih drobnih lesenih palčic, kar delo jako olajšuje, pa ne dela perilu škode. Nato se izplakne na tekoči vodi ali pri vodnjaku, potem z nova namili in zmenca. Tako pripravljeno perilo se zloži v čeber, kjer se ima pariti (žehtati). Debeleje in huje umazano perilo pride na dno, lepše in tanjše na vrh, čez posodo se razgrne prt (pepelnik) iz debelega gostega platna, še bolj pa iz dvonitnika, zganjen na dve gubi, da ne pride pepel do perila. Pepel bodi čist in presejan. Najboljši pepel za žehto dajo bukova drva, premogov pepel ni za nič, ker pušča na perilu grde madeže.

Voda se zavre v kotlu ali v velikem loncu. Tu in tam zavro pepel z vodo vred ter ga potem vlivajo na prt čez perilo, ali pa se dene pepel že prej na prt in vreli krop vliva nanj. Iz pepela se dela lug. Ko se lug prvič precedi skozi pepelnik ter napolni posodo s perilom, odpre se spodaj čep, da lug odteče in z nova zavre v kotlu, potem se zopet vliva na perilo, kakor poprej. To se ponavlja še 5—6krat. Če začne lug kipeti v kotlu, ga nikar ne zalivaj z mrzlo vodo, ampak s hladnim lugom, če ne ti bo lug ob izpiranju razjedal prste do rane.

Da lug bolj prekuha perilo, se čeber naposled pokrije s pokrovom ter pusti čez noč. Zjutraj zarano se lug odtoči in perilo izpere, najbolje ob tekoči vodi.

Leta 1877. je iznašel slovit kemik Mayer Lewy takoimenovani „Feniksov lug“ (Phönix-Waschlauge), ki si je kot izborni pomoček za čiščenje perila kmalu pridobil občno veljavo po tvornicah in drugod. Z njim se perilo lepše pere kakor z milom in pepelom; z manjšim trudom in veliko ceneje, ker ni treba za perilo ne mila ne pepela, pa tkanin ne razjeda celo nič. Pri nas ga rabimo že več let z najboljšim vspehom.

Feniksov lug je belkasta kalijeva sol. Delajo jo iz vode sredozemskega morja. Primešanih pa ima še nekaj drugih snovi, ki jemljejo madeže iz perila, tkanine pa ne razjedajo. Za navadno perilo se jemlje te soli po 30 gramov na liter vode, če je pa močno zamazano, 40 gramov. Ako drži kotel za vodo 40 litrov, treba je 1 kg. in 20 dk. ali 1 kg. in 60 dk., kakor je perilo lepše ali bolj umazano. Ko se je sol raztopila in razgrela, se je vlije nekoliko na perilo, predno je še voda zavrela, da se perilo pripravi na vroči lug in ne zapari. Pepelnika (rjuhe ali prta) ni treba čez čeber. Ko je lug zavrel, zajema se kolikor mogoče najhitreje in vliva na perilo, da se preveč ne razhladi. Kotel se ne izprazni popolnoma, da ga ogenj ne poškoduje. Dovršivši prvo polivanje zakrij čeber z lesenim pokrovom, da ostane vročina dlje na perilu in ga dobro prekuha. Potem odtoči lug in ga zavri z nova v kotlu, kakor ob navadnem parjenju perila. Parjenje se ponovi 4krat, ako je pa perilo jako umazano, 5—6krat. Naposled se perilo v čebru dobro pokrije s pokrovom ter pusti čez noč v lugu. Do jutra se lug ne ohladi do mlačnega, če je perilo dovolj pokrito. Za perilo zadostuje, ako ostane le čez noč v lugu, škoduje mu pa tudi ne, če še dlje ostane v njem.

Zjutraj se lug odcedi in perilo polije s kakimi 3—4 škafi vode. Tudi ta voda se odtoči in pomeša s hladnim lugom. S tem razredčenim lugom se potem perilo izpira iz čebra; zdrgnejo in mencajo se le tisti deli nekoliko, ki kažejo še umazane proge. Taki madeži ostanejo na perilu samo tedaj, ako je bil lug premalo odmerjen za perilo, ali pa, ako se je toplota prehitro izgubila iz perila. Nazadnje se perilo še izpere na tekoči vodi ali pri vodnjaku.

Mrzli Feniksov lug je uporaben še za namakanje drugega perila, za izmivanje pōda ali mramornatega tlaka. Tudi volnena obleka se opere v mrzlem Feniksovem lugu brez vsakršne škode.

Ako je ta lug pomešan z vodo, ne razjeda rok ob izpiranju in mencaju, stori jih pa mehke in gibčne ter odpravi tudi ozeblino.

Volnene robe ne peri v navadnem lugu. Peri jo le v deževnici, snežnici ali v vodi iz potoka ali reke. To razgrej in raztopi v nji nekoliko tenko razrezanega mila. Dobro ti služi salmijakovec, ako ga vzameš 1—2 žlici na 8—10 litrov vode. Milnico razgrej le toliko, kolikor more roka trpeti vročine. V to vodo potlači volneno perilo ter ga moči v nji kakih 15—20

minut. Med tem pripravi še drugo posodo z vročo vodo in ako je perilo zelo umazano, prideni tudi tej mila, kakor prvi. Perilo se iz prve milnice ne menca, ampak le iztiska. Iz prve posode se predene takoj v drugo, potem se večkrat izplakne v čisti a topli vodi; nato krepko iztisne, narobe obrne in obesi, pa ne na solnce ali pa k peči, temveč le v senco, ker se mora volnena roba počasi sušiti. Prav tako se pere flanela in vse volnene pletenine. V mrzli vodi postane volnena roba pusta in raskava; zato se tudi izplakujejo le v topli vodi. Pol suhe volnenine se poberó z vrvi ter dobro pretegnejo, da se ne uskočijo preveč. Suha roba se ne da več raztegovati. Mencanje volno spolsti.

Ob pranju trpi perilo zlasti, če se pretrdo ovija in izžema. Najbolje je izžemati perilo z valjarjem ali s stiskalnico za perilo. Ta se da napraviti na jako preprost način. Navadni škaf, ki ima zareze med dógami, da se voda odteka iz njega, je pripraven za to. Vanj se naloži mokro izprano perilo ter pokrije s pokrovcem, ki se z vijakom trdo privije na perilo, voda odteče in perilo je bolj vžeto, kakor z najmočnejšimi rokami in vendar se ne trga.

Ožeto perilo se krepko streplje, ter razobesi na sušilo, najbolje seveda na solnce ali po zimi na podstrešju, ako ne zmrzuje preveč. Huda zmrzlina perilu škoduje. Zmrzlega perila ne jemlji z vrvi, dokler se ni otajalo, da ga ne zlomiš.

Kako je ravnati s suhim perilom.

Predno se perilo poravna, treba ga je čvrsto raztegniti po nitih. Rjuhe in namizne prte primeta dve osebi, da jih raztegneta. Potem se zganejo in pripravijo za valjar. Žepni robci, prtiči in druga drobnejša roba se le enkrat pregane. Srajce se vrlo pretegnejo, potem zganejo navzad v polovico, nanjo se polože rokavi. Nogovice se zlože med dva debela platnena prta, da jih je lažje prevaljati. Če je perilo popolnoma suho, poškropi se še z vodo, da se pod valjarjem lepše ugladi.

Na valjar navijaj vsak kos trdno in pravilno, da se ne premakne in ne dobi gub. Navijati pa se začne najprej debeleje perilo, potem še le tanjše, ker se lepše ugladi, ko je valjar že nekoliko razgret. Perilo, katero se ne preglaža še z likalnikom, prevajja se po dolgem in potem še počez, da je glajše. Naposled se lično zravna, kakor ima priti v omaro, pa se ne zloži kar precej vanjo, ampak šele potem, ko se je na solnce ali pri peči dobro posušilo. Vlažnega perila nikdar ne spravlja v omaro, da ti ne plesni.

Perilo, ki ga le redkokedaj rabiš, presuševaj večkrat, in pregibaj ga večkrat, da ne začne po gubah razpadati.

Tanjše perilo, srajce, ovratniki, zapestniki, spodnja krila i. t. d. se tudi skrobijo. Za večje perilo se jemlje lahko navadna krompirjeva moka, ker je rižev ali pšeničen skrob dražji, seveda je tudi lepši in se manj prijema likalnika, zato se rabi za lepše in tanjše perilo le rižev ali pšeničen skrob.

Če hočeš, da se ti skrob ne prijema likalnika, kedar gladiš perilo in da se ti perilo lepše sveti, prideni vrelému kropu nekoliko belega voska, pol dkg. na liter vode. Ko se je vosek raztopil, prideni še le skrob, ki si ga prej razmočila v mrzli vodi. Skrob potem mešaj ob zmerni vročini tako dolgo, da jame delati mehurje, potem ga ohladi, da ga moreš precediti. Če kuhaš skrob predolgo, postane ti preredeč, če ga pa ne kuhaš, drži premalo časa. Na en liter vode se vzame 15 dkg. skroba. Perilo je najbolje skrobiti

v gorkem skrobu, ki perilo bolj prevzame, kakor mrzli skrob; bolje je, da perilo ni še popolno suho, ker na suhem perilu skrob rad zastaja na nekaterih mestih, ter nareja lise pod likalnikom.

Skrobljeno perilo krepko streplji z rokami ter ga razobesi na solnce, po zimi ob peči, kjer se hitro posuši. Počasno sušilo, mraz ali veter vzame skrob, in perilo ostane mehko.

Skrobi se najprej tanjše perilo in tisti deli, ki imajo biti močno skrobljeni, kakor ovratniki in dr.; kolikor več se namreč pomaka perilo v skrob, tem redkejši postaja ta. Če je treba kak kos posebno trdo skrobiti, primeša se kuhanemu skrobu še nekoliko sirovega riževega skroba, ki se pa prej namoči v vodi. V to zmes se pomoči pol suho skrobljeno perilo še enkrat, potem streplje in zavije v suh prt. Predno ga zlikaš, zbrisi ga še prav čvrsto s suhim prtčeni, ki ob enem tkanino raztegne lepo po nitih, da se lepše uglaadi.

Perilo lepo gladiti ali likati je prava umetnost, katere pa se lahko nauči vsaka deklica, da ima le nekoliko trdne in vztrajne volje. Seveda se z glajenjem samo ob sebi ne doseže vsega, treba je v to še kaj drugega. Ako si skrbela za to, da je perilo oprano lepo in čisto, je lepo enakomerno pomodreno in skrobljeno, potem bo že tudi gladko in svetlo, ako veš likalnik prav prijeti in voditi.

Predno denes perilo pod likalnik, poskropi ga še prej z vodo, pomešano s skrobom, da se perilo tembolj strdi. Naškropljeno perilo se zvije, da se mokrota lepše in enakomernejše razdeli po vsi tkanini. Naškropi pa nikdar več perila, kakor ga moreš zgladiti v enem dnevu; vlažno skrobljeno perilo dobi kisel duh in plesni, ako leži več časa na kupu.

Večje perilo, krila in drugo gladiš lahko na navadni mizi, katero si pogrnila z mehko plahto in čistim prtom ali rjuho; na konceh jo pa priveži, da se ti ne bo pregibala. Za drobneje perilo in sploh je mnogo pripravnejša likalna deska. Tudi ta ima biti prevlečena z mehko in čisto podlago.

Vsak kos pretegni skrbno in enakomerno po nitih, predno ga likaš, potem potegni s likalnikom po njem. Kadar perilo razteguješ, ali obračaš, ne puščaj vročega jekla na deski, da podlage ne osmодиš, postavljalj ga vselej ta čas na stojalo iz žice. Likalnika ne puščaj stati predolgo, kadar je razbeljen, ker rad smodi. Pripravi si torej že prej, kolikor ti je treba perila za eno razbeljeno železo.

Poleg likalne deske imej vedno pripravljeno posodo čiste vode z gobo ali snažno krpo, da je takoj pri roki, ako ti je treba presuhe dele ali gube še enkrat namočiti ali pregledati. Ali je jeklo dovolj vroče ali ne, poskusi raji na stari platneni krpi, ne pa na rjuhi.

Belo perilo se gladi na pravi (desni) strani, le ako ima vezene črke, se obrne in črke podlože s flanelo. Desna roka vodi likalnik, leva pa pripravlja, gladi, gube razteguje i. t. d. Če je jeklo prerazbeljeno, potegni z njim dva- ali trikrat po mokri krpi, da ne posmоди perila. Ako pa se ti je vender pripetilo, da je perilo zarjavelo pod jeklom, izperi ga takoj z mrzlo vodo in pobeli na solncu.

Ako je perilo premokro, ostaja rad skrob na likalniku in če je ta razbeljen, skrob na njem zarjavi ali celo začrni. Prerazbeljeno jeklo vzemi nekoliko iz likalnika, da se malo ohladi, potem napolni zopet likalnik ter potegni z njim najprej po voščenem papirju in nato po rjuhi, potem še le po perilu.

Voščen popir si narediš sama, ako med dvoguben popir denes nekoliko belega voska in potegneš po njem z vročim jeklom.

Za moške srajce in sploh za močno skrobljeno perilo je treba razbeljenega jekla, če ne, ne postane dovolj trdo. Pri srajci likaš najprej naplečnik narobe, potem na pravi strani, nato zapestnike, rokave, stan, nazadnje ovratnik in oprsje. Oprsje podloži prej s flanelo, da se ne sprime z gubami na stanu zadej; potem z levo roko oprsje skrbno nategni, z desno pa jeklo krepko pritisni, da se lepše uleže. Pazi pa, da ne zadeneš pretrdo ob gumbe in ne zatrgaš tkanine, ako je srajca že stara. Gladi oprsje na pravi strani od spodaj navzgor, trdno in počasi, da se pod jeklom suši, če je pa vezeno, gladi se najprej narobe, potem robovi še le na pravi strani. Če robove še z vihalnikom nategneš, viditi so kakor novi.

Likanja perila ne odlašaj na večer; to delo se najbolje opravi ob belem dnevu. Ko nehaš, odpri okna, da se prevetri soba. Razgret zrak je škodljiv. Poglajeno perilo obesi še na solnce ali okoli peči, še le, ko je prav suho, spravi ga v omaro.

Nikdar ne spravlaj perila, predno ga nisi skrbno pregledala, če je celo ali kaj poškodovano in potrgano. Majhna škoda se hitro popravi z nitko. Tega se moraš že zmladega priučiti. Ne le tedaj se popravlja in zašiva perilo, ko so luknje že velike in potrebujejo velikih krp; tudi malih luknjic in potrganih niti ne smeš prezreti, če hočeš, da ti ostane perilo dolgo v rabi. Majhne luknjice se zašijejo z nitjo, večje s krpo. Novo krpo jemlji le tedaj, če je dotični poškodovani del še prav trden, za slabije zadostuje že nekoliko obrabljeno blago.

Šolska poročila

koncem šolskega leta 1899/1900.

V uršulinskem samostanu v Ljubljani je bilo minulo šolsko leto 1899/1900 pet učilnih zavodov za deklice s pravico javnosti, namreč otroški vrtec, vnanja ljudska in meščanska šola in notranja ljudska in meščanska šola.

I. Učiteljsko osebje.

V imenovanih dekliških šolah poučujejo po postavnih učnih načrtih izprašane in od šolskih oblastev potrjene učiteljice iz reda sv. Uršule. Vodstvo notranje ljudske in meščanske šole je samostanska prednica č. gospa Mati Terezija Heidrich izročila č. g. ravnateljici M. Kristini, vodstvo otroškega vrta in vnanje ljudske in meščanske šole pa ravnateljici č. g. M. Luitgardi. Ko je pa č. g. M. Luitgarda 12. februarja z dovoljenjem višje duhovske gosposke odšla v Linc, da si po nasvetu zdravnikovem v premenjenem zraku utrdi zdravje, je č. gospa Mati poverila vodstvo otroškega vrta in ravnateljstvo vnanje ljudske in meščanske šole č. g. S. Maksimilijani.

Veronauk je poučeval v notranji meščanski in v III., IV. in V. razredu ljudske šole cerkveni vodja in spiritual pri Uršulinkah, vč. g. Mihael Bulovec, v I. in II. razredu notranje ljudske in v vnanji ljudski in meščanski šoli katehet č. g. Alojzij Stroj.

Častite gg. učiteljice S. Elekta, S. Elizabeta, S. Evangelista in S. Filipina so meseca novembra l. 1899 napravile usposobljenostne izpite za obče ljudske šole. Č. g. S. Hildegarda je naredila usposobljenostno skušnjo za meščanske šole za I. skupino, č. g. S. Ignacija pa usposobljenostno skušnjo za meščanske šole za III. skupino.

Kot pomožne učiteljice so v minulem šolskem letu poučevale gospodičine Agneza Kosar, Lucija Odlasek, Ljudmila Pirc, Ema Scharlach, Ana Vernik in Marija Wirgler.

II. Letopis.

Šolsko leto 1899/1900 se je pričelo v vseh omenjenih uršulinskih šolah dne 18. septembra s slovesno sv. mašo v čast sv. Duhu v domači samostanski cerkvi.

Patriotični praznik — god Njegovega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. 4. oktobra je šolska mladina praznovala s sv. mašo, po kateri je navdušeno zapela cesarsko himno. Ker je bila godovni dan blagopokojne cesarice Elizabete nedelja, so se vse učenke udeležile v soboto, 18. novembra, sv. maše in so molile za dušni pokoj Njenega Veličanstva.

Č. gospa Mati Terezija Heidrich je 8. junija praznovala svojo šestdesetletnico. Bil je ta dan enako pomenljiv za učiteljice in učenke, bil je dan iskrene zahvale Bogu, ki je dal blagoslov razvoju uršulinskih šol pod njenim predništvom, bil je dan gorečih prošenj, naj Vsemogočni obsipa z milostimi častito gospo in naj jo ohrani še dolgo vrsto let samostanu in šolam. Samostanske gojenke so priredile ta dan lepo slavnost s petjem, deklamacijami in igro, pri kateri so izrekle svoje čestitke č. gospé Materi.

Uršulinske šole so dobile s šolskim letom 1899/1900 dve novi učiteljici-redovnici. 28. avgusta 1899 sta prejeli redovno obleko učiteljici gđč. Marija Zupanec kot S. Leona in gđč. Zofija Wilcher kot S. Anunciata. Ž njima vred je prejela tudi redovno obleko gđč. Jozefa Potokar kot S. Monika. Ganljive obrede slovesnega vsprejema v samostan je izvršil presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič.

Bogoslužne vaje, s katerimi se zlasti pospešuje versko-nravna vzgoja, so bile te-le: Od pričetka šolskega leta do 31. oktobra in od 18. aprila do 14. junija je imela šolska mladina štirikrat na teden sv. mašo, pri kateri je notranja šola oskrbovala v torkih in petkih orgljanje in petje, v ponedeljkih in sobotah pa so učenke molile sv. rožni venec. Samostanska praznika sv. Uršule 21. oktobra in sv. Angele 31. maja in praznik šolskega zavetnika sv. Alojzija 21. junija so vse učenke proslavile z udeležbo pri službi božji. Ker je visoki c. kr. deželni šolski svet dovolil, da so bile 22. junija — v praznik Jezusovega presv. Srca — dopoludne učenke oproščene šolskega pouka, so imele sv. mašo in po sv. maši so se posvetile presv. Jezusovemu Srcu. Pod vodstvom čč. gg. učiteljic so imele potem procesijo po vrtu do kapele Jezusovega Srca. Notranja šola je praznovala to slavnost v nedeljo, 24. junija, s procesijo s sv. Rešnjim Telesom po samostanskem vrtu in s posvečbo v cerkvi.

Prvo sv. spoved je opravilo meseca marca in aprila 16 učenk notranje in 93 učenk vnanje šole, pri sv. birmi je bilo o Binkoštih 25 učenk notranje in 101 učenka vnanje šole. Najlepši dan svojega življenja, dan prvega sv. obhajila, je praznovalo 17. maja 35 učenk notranje, 23. maja pa 87 učenk vnanje šole. Učenke notranje in vnanje meščanske šole so se v času od 4.—8. junija

s prav veliko vneto udeleževale duhovnih vaj, kakoršne je naučno ministerstvo sedaj zopet dovolilo tudi srednjim šolam. Vodil jih je preč. gospod superior P. J. Liensberger D. J. — Vrlo vzgojilno sredstvo meščanske šole je tudi Marijina kongregacija. V preteklem šolskem letu je doseglo 33 deklic čast Marijinih hčera. Vsprejemne slovesnosti je izvršil 10. junija preč. g. stolni kanonik dr. A. Karlin, ki je v slavnostnem nagovoru jasno predložil zgodovino in pomen kongregacij, družbenicam pa podal šopek čednosti, ki naj krase Marijine hčere.

Presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič je dne 5. marca počastil s svojim obiskom notranjo šolo. Z velikim zanimanjem je bil nazoč pri pouku v posameznih razredih in končno učenke spodbujal k neumorni pridnosti in vzglednemu vedenju. Č. gospé Materi in č. g. ravnateljici je izrekel svoje priznanje in popolno zadovoljstvo.

Pouk v posameznih razredih so med letom večkrat nadzorovali gg. nadzorniki. — Preč. g. stolni dekan Andrej Zamejca je nadzoroval pouk v krščanskem nauku 14. maja in 26. junija v notranji ljudski in meščanski šoli, 6. in 9. decembra, 8. in 11. junija pa v vnanji ljudski in meščanski šoli. C. kr. okrajni šolski nadzornik, blag. g. prof. Frančišek Levec je nadzoroval notranjo ljudsko šolo in slovenski pouk v notranji meščanski šoli 15., 16. in 18. junija, vnanjo ljudsko in meščansko šolo pa 19., 20. in 30. junija, 2., 3. in 4. julija. Pregledal je tudi pismene in risalne izdelke vseh razredov. Inspekcijski konferenci je imel 7. julija. Blag. g. c. kr. okr. šolski nadzornik prof. Kl. Proft je nadzoroval notranjo meščansko šolo 17. in 31. januarja, 8. marca in 9. maja ter 19. junija imel z učiteljsvom inspekcijsko konferenco.

Zdravstveno stanje je bilo v minulem šolskem letu prav ugodno. Edino le marljiva učenka III. a razreda vnanje ljuske šole, Amalija Kočevar, je dne 19. aprila po daljšem bolehanju umrla, potem ko je še v bolezni prejela prvo sv. obhajilo. Učenke višjih razredov ljudske in meščanske šole so jo spremile na pokopališče z zavestjo, da njih rajna prijateljica že gleda v nebesih Njega, katerega je v bolezni prvokrat prejela.

Ubožnih učenk uršulinskih šol se je spominjalo v minulem šolskem letu mnogo velikodušnih dobrotnikov. Pri božičnem obdarovanju, ki ga prirejata za ljubljanske ljudske šole leto za letom veliki dobrotnik ljubljanske šolske mladine, ces. svetnik Ivan Murnik, in odbor dobrodelnih gospá je dobilo 45 učenk vnanje šole toplo obleko, obuvalo in pecivo. K slavnostnemu obdarovanju v telovadnici I. mestne deške šole je prišel presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič, ki je sam delil obleko. — Učenke notranje šole in samostanske gojenke so, hoteč se hvaležne skazati za dobrote, katere so prejele od nebeskega Deteta in katerih nas spominja božični čas, priredile 19. decembra ubožnim učenkam vnanje šole božičnico, pri kateri so obdarovale 33 deklic. — Tudi Marijina kongregacija je hotela pokazati v dejanju ljubezen do bližnjega. Društvenice so se zbrale v nedeljo

7. januarja v dvorani II. meščanskega razreda, kjer jih je skupina priredila ukusno živo podobo: Angeli molijo Jezusa. Ta podoba je bila prav primerna, kajti tudi darila, ki so jih napravile društvenice in ta dan razdelile mej revne deklice, namreč 12 celih oblek in 18 posameznih kosov, so bili darovani Jezusu samemu, ki je rekel: „Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili“.

Hvaležno moramo imenovati imena še mnogih dobrotnikov šole in šolske mladine. Vis. c. kr. naučno ministerstvo je podarilo 1 izvod stenskega zemljevida Evrope, slavni občinski svet stolnega mesta Ljubljane pa 3 izvode stenskega Haardt-Orožen-Rutarjevega zemljevida Avstro-Ogerske in 1 izvod „Stare Kranjske“ (3 snopiče), sestavił akad. slikar Konrad Grefe. — Slavna kranjska hranilnica je šoli naklonila 500 K; za ta dar se je ubogim učenkam kupovalo pisalno in risalno orodje, razne potrebščine za ročna dela in v začetku leta šolske knjige. — G. trgovec J. Petrič je daroval za revne učenke veliko število zvezkov in risalnega papirja, g. trgovec V. Ranth in gospa Fr. Meršol raznega blaga in g. J. Schrey pa peciva za božičnico. — Iz podpore c. kr. šolske knjižne zaloge na Dunaju je c. kr. šolski svet odločil tukajšnji šoli ubožnih knjig v vrednosti 21 K 6 h. — Za oddane kupone iz učnih knjig je dobila šola ubožnih knjig od prečastitega knezoškofijstva ljubljanskega in od založnih knjigarn pl. Kleinmayr-Bambergove v Ljubljani, Hoelderjeve, Hoelzelove in A. Pichler's Witwe und Sohn na Dunaju, H. Dominicusove in Fr. Tempskega v Pragi. — Imenovanim in vsem drugim dobrotnikom šolske mladine izrekamo srčni: Bog plačaj!

V poštno hranilnico je vložilo 15 učenk 203 K.

Šolska naznanila so učenke dobile 29. novembra, 10. februarja, 30. aprila in 14. julija.

Šolsko leto se je sklenilo 14. julija s slovesno zahvalno sv. mašo. Po sv. maši se je učenkam razdelilo letno poročilo in šolska naznanila, učenkam meščanske šole pa šolska spričevala.

III. Važnejši ukazi in odredbe šolskih oblastev.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 22. malega srpana 1899. št. 341, naroča šolskemu vodstvu, da ob začetku vsakega šolskega leta, opozori vso šolsko mladino na poštno hranilnico in da ji priporoča vlagati vanjo svoje prihranke. Šolsko vodstvo se pozivlja, da sestavi koncem vsakega šolskega leta zaznamek onih učencev (učenk), ki imajo kaj prihrankov naloženih v poštni hranilnici in znesek vsega vloženega denarja, c. kr. mestnemu šolskemu svetu.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 7. vinotoka 1899, št. 771 naznanja sklep magistratnega gremija, da imajo od 1. prosinca 1900 izpričevala o cepljenih kozah v Ljubljani le tedaj veljavnost, če so izdana ali pa vsaj vidirana po tukajšnjem mestnem fizikatu.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 15. listopada 1899, št. 907, obvešča šolsko vodstvo o razpisu c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 14. listopada 1899, št. 3426, ki odreja na podstavi pooblaščenja njega ekscelence gospoda voditelja c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 8. listopada 1899, št. 2491, dodatno k tuuradnemu razpisu z dne 26. vinotoka 1898, št. 2922, da naj se vrši cerkvena slavnost godu Njenega Veličanstva pokojne cesarice in kraljice, kadar pade god na nedeljo — kakor letos — vselej 18. dan listopada, kateri dan bodi pouka prost.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 30. grudna 1899, št. 1017, naznanja sklep občinskega sveta mesta Ljubljane, da se ima letna dotacija za stvarne potrebščine na mestnih ljudskih šolah za izdavanja letnih šolskih poročil zvišati pri vsaki šoli za 40 K na leto.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 31. prosinca 1900, št. 65, razglša na podstavi razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 17. prosinca 1900, št. 65, odlok c. kr. ministrstva za bogočastje in nauk z dne 28. grudna 1899, št. 26320, s katerim priporoča šolskim oblastvam „pole s podobami za šolo in dom“, ki jih izdaja društvo za razmnoževalno umetnost na Dunaju.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 30. sušca 1900, št. 88, dovoljuje na prošnjo „Ljubljanskega učiteljskega društva“ z dne 31. grudna 1899, št. 31 na podstavi § 17., točke 13, zakona z dne 9. sušca 1879 deželnega zakonika št. 13, hospitacije na slovenskih javnih in zasebnih mestnih ljudskih šolah v pospeševanje nadaljnje strokovne omike učiteljev (učiteljic), ter na podlagi razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 6. sušca 1900, št. 281, ki te hospitacije odobruje in veselo pozdravlja, izdaja zanje posebni pravilnik.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 9. malega travna 1900, št. 168, ukazuje na podlagi ministrskega ukaza z dne 23. prosinca 1900, št. 19226 iz leta 1899, statistični popis ljudskih šol po predpisani vprašalni poli.

Razpis c. kr. mestnega šolskega sveta z dne 17. velikega travna 1900, št. 307, priporoča na podstavi razpisa c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 25. malega travna 1900, št. 983, podobo „Erzberg“, ki jo je izdalo društvo „Lehrmittel-Centrale“ na Dunaju in ki jo je odobrilo c. kr. ministrstvo za bogočastje in nauk z razpisom z dne 25. velikega travna 1898, št. 11946.

A. Vnanja šola

v uršulinskem samostanu (in ž njo notranja) je najstarejša šola v Ljubljani. Otvorila se je dné 2. julija l. 1702. Vsled razpisa vis. c. kr. ministerstva z dne 22. decembra 1871, šte. 14774, je dobila pravico javnosti. Leta 1883/84 je postala osemrazrednica. Dné 16. marca 1894, šte. 2388, je dovolilo visoko c. kr. naučno ministerstvo, da se premeni v petrazredno dekliško ljudsko in trirazredno dekliško meščansko šolo. Začetkom šolskega leta 1894/95 se je otvoril I. razred meščanske šole. Letos je bilo v vnanji šoli pet razredov ljudske šole in trije razredi slovenske meščanske šole. Vsak razred ljudske šole je imel po eno vspelednico.

Znamenite šolske zadeve in svečanosti ter druge žalostne in vesele dogodke minulega šolskega leta 1899/1900 v vnanji šoli opisuje spredaj skupni letopis.

V petrazredni ljudski šoli se poučuje po postavno predpisanih učnih načrtih za ljudske šole na Kranjskem. Namen in naloga slovenske dekliške meščanske šole v uršulinskem konventu v Ljubljani je pa, deklicam, dovršivšim peto šolsko leto ljudske šole, podeliti večjo omiko, kakor jo po svojem namenu daje občna ljudska šola in posebno pripomoči jim do potrebne izobrazbe za učiteljske pripravnice in za strokovne šole. — Učni jezik je slovenski. Nemščina pa je za vse učenke brez izjeme obvezni predmet.

Poleg obveznih predmetov so se učenke meščanske šole učile tudi prostih predmetov in sicer:

1. francoščine. Pouka v tem predmetu se je udeleževalo v dveh oddelkih z učenkami notranje meščanske šole in učiteljišča v I. in II. četrtletju 7, v III. in IV. pa 5 učenk vnanje meščanske šole. Učna knjiga je bila francoska slovnica in vadna knjiga za meščanske šole, ki jo je spisal E. Riha.

2. igranja na klavirju in citrah. Igranja na klavirju se je učilo 34 učenk, igranja na citrah pa 9 učenk. Po eno uro na teden so imele pouk v glasbeni teoriji, po dve uri pa v igranju na klavirju, oziroma na citrah. Pri pouku v glasbeni teoriji se je rabila A. Foersterjeva „Pevska šola“ in J. Piberjeva „Schule des Treffsingens“.

I. Statistični pregled učenk ljudske in meštanske šole na koncu šolskega leta 1899/1900.

Razred	Število učenk		Bilo je starih					vera	Po narodnosti je bilo			stanovalec jih je		Šolo jih je obiskovalo			Za višji razred			Ustanova je uživala	Znsek ustanove	Ukovino je plačevalo			
	dne 16/9. 1899	dne 14/7. 1900	od 6—7 let	od 7—12 let	od 12—13 let	od 13—14 let	nad 14 let		Slovenk	Nemk	drugih	v Ljubljani	zunaj Ljubljane	prav pridno	pridno	manj pridno	zanikerno	spособnih	nesposobnih			neizpravljenih je ostalo			
A. Ljudska šola.	I. a	58	57	12	45	—	—	—	57	57	—	52	5	54	2	1	—	45	12	—	—	—	—	5	52
	I. b	42	43	5	—	—	—	—	43	43	—	42	1	38	3	2	—	37	6	—	—	—	—	—	43
	II. a	56	59	—	—	—	—	—	59	59	—	54	5	49	6	2	2	51	4	4	—	—	1	4	54
	II. b	54	54	—	—	—	—	—	54	64	—	50	4	37	11	4	2	42	11	1	100	1	—	—	53
	III. a	64	66	—	—	—	—	—	66	66	—	59	7	43	16	5	2	54	12	—	—	—	—	—	63
	III. b	68	68	—	—	—	—	—	68	68	—	55	13	48	15	4	1	49	18	1	—	1	3	65	
	IV. a	53	56	—	—	—	—	—	56	55	1	46	10	38	15	3	—	40	16	—	100	2	3	51	
	IV. b	51	49	—	—	—	—	—	49	48	1	39	10	28	18	3	—	35	14	—	21a	100	2	1	46
	V. a	39	38	—	—	—	—	—	38	35	2	34	4	33	5	5	—	30	7	1	100	2	4	32	
	V. b	37	38	—	—	—	—	—	38	38	—	33	5	30	6	2	—	27	10	1	—	—	1	—	37
B. Meštanska šola.	I.	39	36	—	1	13	9	13	36	31	3	32	4	33	2	1	—	35	1	—	100	3	2	3	31
	II.	23	23	—	—	2	8	13	23	22	—	19	4	22	1	—	—	22	—	1	100	1	2	2	20
	III.	20	21	—	—	—	3	18	21	21	—	18	3	20	1	—	—	21	—	—	—	—	—	—	21
	Skupaj	604	608	17	392	88	53	58	608	597	7	4	533	75	473	101	27	7	488	111	9	7	700	14	26

II. Učne knjige, ki se rabijo v ljudski šoli:

Razred	Verouk	Slovenski jezik	Nemški jezik	Računstvo	Zemljepis	Petje
I.	Mali katekizem 30 h	Razinger-Žumer: Abecednik 40 h.	—	Dr. F. Močnik: Računica, I. stopinja 30 h.	—	—
II.	Mali katekizem, kakor v I. razredu.	Razinger-Žumer: Prvo berilo in prva slovnica za II. razred 4- in 5. razrednih šol. 48 h.	—	Kakor v I. razredu.	—	A. Nedvéd: Slavček I. stopnja, 40 h.
III.	Srednji katekizem 64 h	Josin-Gangl: Drugo berilo in slovnica za občne ljudske šole. 80 h	H. Schreiner-dr. J. Bezjak: Prva nemška vadnica za slovenske občne ljudske šole. 84 h	Dr. Fr. v. Močnik: Računica, II. stopinja 40 h	—	A. Nedvéd: Slavček II. stopnja, 40 h.
IV.	Srednji katekizem, kakor v III. razredu. Dr. Schuster - Lesar: Zgodbe sv. pisna starš in nove zaveze za ljudske šole. I K	Tretje berilo za občne ljudske šole. 80 h. A. Protopotnik: Slovenska slovnica za pravnice. 64 h	Ulrich's Lesebuch, Ausgabe in acht Th. Lehmann's Sprachbuch Ausgabe für die Volksschulen. II. Th., 96 h.	Kakor v III. razredu.	V. Haard: Zemljepisni atlas za ljudske šole. Izdanie I. v 7 zemljevidih 60 h.	A. Nedvéd: Slavček III. stopinja, 60 h
V.	Srednji katekizem in Zgodbe sv. pisma, kakor v IV. razredu.	Tretje berilo, kakor v IV. razredu. Končnik: Slovenska slovnica za občne ljudske šole. 90 h	Ulrich's Lesebuch III. Th., 64 h. Lehmann's Sprachbuch III. Th., 50 h.	Dr. Fr. v. Močnik: Računica III. stopinja, 50 h	Kakor v IV. razredu.	A. Nedvéd: Slavček III. stopinja, 60 h Pammer-Proschko: Liederquelle, III. Heft, 24 h.

Učne knjige, ki se rabijo v meščanski šoli.

Razred	Verouk	Slovenski jezik	Nemški jezik	Računstvo in oblikoslovje	Zgodovina in zemljepis	Prirodopis	Prirodoslovje	Petje
I.	Veliki katekizem. Dr. Schuster-Lesar: Zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze. 1 K.	Sket: Čitanka II del, 1 K 60 h. P. Končnik: Slo- venska slovnica 90 h.	Kretschmeyer: Deut- sches Lesebuch für Mädchen-Bürger- schulen I. Th., 1 K 60 h. Lehmann's Leitfa- den f. d. Unterricht in der deutschen Gramma- tik f. Bürgerschulen. 1 K 64.	Močnik - Haase: Rechenbuch f. Mädchen - Bür- gersch. I. Theil 1 K. Dr. Fr. v. Moč- nik-Bezaj: Ge- ometrisko obli- koslovje za de- liške meščan- ske šole.	Vrhovec: Zgo- dovinske pove- sti. I. slopnja 1 K. Fr. Orožen: Zemljepis, I st. 80 h.	Pokorny- Gugler: Natur- geschichte für Bürgerschulen I. Th. 1 K 60 h.	A. Seneković: Osnovni nauki iz fizike in ke- mije I. del. 1 K 20 h.	J. Piber. Schule des Treffsings.
II.	Veliki katekizem ka- kor v I. razredu. Lesar: Zgodbe sv. katoliške cerkve. 80 h.	Sket: Čitanka III. del, 1 K 60 h. Slovenska slov- nica, kakor v I. razredu.	Kretschmeyer: Deut- sches Lesebuch für Mädchen-Bürger- schulen I K 90 h. Lehmann's Leitfa- den f. d. Unterricht in der deutschen Gramma- tik, kakor v I. raz- redu.	Močnik - Haase: Rechenbuch f. Mädchen - Bür- gersch. II. Th., 1 K. Geometrisko oblikoslovje, kakor v I. raz- redu.	Vrhovec: Zgo- dovinske pove- sti II 1 K. Fr. Orožen: Zemljepis, II. st. 80 h.	Pokorny - Gu- gler: Naturge- schichte für Bürgerschulen II. Th. 1 K 60 h.	A. Seneković: Osnovni nauki iz fizike in ke- mije, II. del. 1 K 20 h	Kakor v I. razredu.
III.	Veliki katekizem, ka- kor v I. razredu. Lesar: Liturgika, I in II. del 2 K. razredu.	Sket: Čitanka IV. del, 1 K 60 h. Slovenska slov- nica, kakor v I. razredu.	Kretschmeyer: Deut- sches Lesebuch für Mädchen-Bürger- schulen III. Theil 2 K 10 h. Lehmann's Leitfa- den f. d. Unterricht in der deutschen Gramma- tik, kakor v I. raz- redu.	Močnik - Haase: Rechenbuch f. Mädchen - Bür- gersch. III. Th. 1 K. Močnik - Weng- hart: Geometri- sche Formen- lehre für Mäd- chen - Bürger- schulen 150 K.	Vrhovec: Zgo- dovinske pove- sti III. st. 1 K. Fr. Orožen: Zemljepis III. st. 80 h.	Pokorny Gu- gler: Naturge- schichte für Bürgerschulen. III. Th. 1 K 60 h.	A. Seneković: Osnovni nauki iz fizike in ke- mije, III del. 1 K 20 h.	Kakor v I. razredu

III. Knjižnica.

Učiteljice vseh uršulinskih šol imajo skupno učiteljsko knjižnico, ki je dobila v minulem šolskem letu prostorno sobo, in je bila ob enem tudi na novo urejena. Sedaj šteje 1121 del v 1827 zvezkih. Posamezne stroke imajo v knjižnici svoje oddelke in sicer šteje oddelek „Pedagogika in metodika“ 83 del v 130 zvezkih, slovenščina 42 (87), nemščina 165 (223), zgodovina in zemljepis 164 (215), prirodopis 127, prirodoslovje 20 (46), matematika 14 (68), ročna dela 4 (23), petje 23 (56), risanje in pisanje 18 (61), telovadba 3 (6), tuji jeziki 41 del itd.

Knjižnica vnanje ljudske in meščanske šole, ki jo oskrbuje učiteljica S. Bernarda, je imela koncem lanskega leta 546 slovenskih in 350 nemških knjig. Koncem letošnjega leta pa šteje 627 slovenskih in 392 nemških knjig. Za ta izvanredni prirastek moramo zahvaliti preč. g. stolnega kanonika dr. A. Karlina, ki je podaril uršulinskemu samostanu nad 100 knjig, ki so se večinoma uvrstile v knjižnico ljudske in meščanske šole, deloma tudi v učiteljsko knjižnico. Z dotacijo 60 K, ki jih je za minulo šolsko leto dovolil slavni c. kr. mestni šolski svet, so se nakupile te-le nove knjige:

A. Kržič, Vrtec, 1899 (2 izvoda). — A. Kržič, Angeljček, 1899 (2 izvoda). — O. Zupančič, Pisanice (2 izvoda). — R. Vrabl, Sveta noč (3 izvodi), Vstajenje (2 izvoda). — Fr. Kralj, Pomladni glasi, X. zvezek (2 izvoda). — Spillmann, Ljubite svoje sovražnike (3 izvodi), Marijina otroka (3 izvodi). — J. Jurčič, Zbrani spisi, II. zvezek. — Fr. Erjavec, Zbrani spisi, II. zvezek. — Anton Kosi, Zabavna knjižnica za slovensko mladino, VIII. zvezek (2 izvoda). — Josip Ciperle, Kranjska dežela. — Knjige družbe sv. Mohorja. — F. Zöhrer, Unter Habsburgs Scepter, Geschichtsbilder aus Oesterreich. — F. Zöhrer, Hoch Habsburg. — L. Chimani's ausgewählte Jugendschriften. — M. v. Lindeman, Die rathende Freundin. — Angelica Harten, Wildfang im Pensionat. — Fr. v. Seeburg, Das Marienkind. — M. Luckmann, Poesien. — A. Schöpfleuthner, St. Angela-Blatt, 1899. — M. Albini-Crosta, Der Engel in der Familie. — Fr. Pesendorfer, Immaculatarosen. — Dr. Hellinghaus-Treuge, Aus allen Erdtheilen. Illustr. geographische Charakterbilder.

Izposodilo se je 450 učenkam 2210 knjig.

IV. Učila.

Zbirka učil vnanje ljudske in meščanske šole, ki jih oskrbuje ravnateljica S. Maksimilijana, je dobila v minulem šolskem letu novo, prostornejšo sobo, kjer so se posamezna učila bolj pregledno razvrstila. Po darilih in po dotaciji sl. mestnega magistrata se je tudi letos ta zbirka pomnožila. Nova učila so:

Za nazorni nauk in jezikovni pouk: Bralni stroj. — Hölzlove podobe 4 letnih časov. — Hišna oprava in štedilno ognjišče.

Za računstvo: 1 dekameter.

Za prirodopis: Podmašena podlasica. — Podmašen štrk. — 13 slik Janskyga za živalstvo, 2 za rastlinstvo.

Za zemljepis: Haardt-Orožen-Rutarjev stenski zemljevid Avstro-Ogerske (3 izvode daroval sl. občinski svet). — Haardt-Orožnov zemljevid Evrope (2 izvoda, 1 darovalo vis. c. kr. naučno ministerstvo) — Haardt-Orožnov zemljevid polut. — K. Grefe: Stara Kranjska (3 snopiči, daroval sl. občinski svet). — J. Laurenčič, Kranjska v slikah in spisih (dar.)

Za pisanje: Slika, kako se pero drži. — Pola s črkami.

Vseh učil ima šola za verouk 9 (60 komadov), za nazorni nauk in jezikovni pouk 25 (216 komadov), za prirodopis: za živalstvo 188 (403 komade), za rastlinstvo 9 (59 komadov), za rudinstvo 9 (304 komade), za prirodoslovje 113 (225 komadov), za zemljepisje 30 (46 komadov), za zgodovino 12 (29 komadov), za risanje in pisanje 53 (304 komade), za petje 5 in za ženska ročna dela 16 (215 komadov).

Z vnanjo ljudsko in meščansko šolo je združen tudi

otroški vrtec.

Otvorjen je bil 17. septembra 1884. Tri leta je bil le zaseben. S šolskim letom 1887/88 je postal javen zavod. — V otroškem vrtcu poučuje pod voditeljstvom ravnateljice ljudske in meščanske šole č. g. S. Maksimilijane, izprašana vrtnarica, č. g. M. Uršula. Vsakoletne stroške za učiteljico, sobo in učila povračuje slavnj mestni magistrat.

V začetku šolskega leta 1899/1900 je ostalo v vrtcu iz prejšnjega leta 20 deklic. Vstopilo jih je 30, izostalo jih je med letom 5; koncem šolskega leta jih je bilo 45. — Zdravstveno stanje je bilo vse leto prav ugodno.

O božiču — 24. decembra — se je priredila otročičem prav krasna božičnica. Deklice so se zbrale v ozaljšani dvorani, kjer so ljubko pripovedovale in pele božične pesmice in ogledovale lepo božično drevesce in ukusno prirejene velike jaslice. Vsi otročiči so bili tudi obdarovani; nekateri so dobili obleko in obuvala, drugi pecivo in igrače. Da se je moglo toliko otrok tako zdatno obdarovati, so pomagali samostanu s svojimi darovi blag. g. mestni župan Iv. Hribar, ki je daroval 30 K, gospé Fajdiga, Meršol, Zorman in gdč. Dell in Porenta, ki so poslale blaga, jestvin itd. Ljubi Bog jim bodi plačnik!

Otroški vrtec se pričenja in sklepa istodobno z ljudsko in meščansko šolo.

V. Imenik učenk.*)

A. Petrazredna ljudska šola.

I. a razred.

Accetto Ana iz Ljubljane.
Anžič Franciška iz Ljubljane.
Baraga Marija iz Ljubljane.
Belcijan Ivana iz Ljubljane.
Berlan Ljudmila iz Ljubljane.
Božič Gabriela iz Čepovana (Goriško).
Cerar Albina iz Ljubljane.
Cigler Marija iz Ljubljane.
Cunder Marija iz Ljubljane.
Čadež Ana iz Škofje Loke.
Čarman Franciška iz Ljubljane.
Črnjač Jozefa z Vrhnike.
Črnjač Marija z Vrhnike.
Čuk Amalija iz Bistre.
Dolinšek Avgustina iz Ljubljane.
Fortuna Antonija iz Ljubljane.
Gašperlin Alojzija iz Ljubljane.
Gmeiner Marija iz Ljubljane.
Goršič Ana iz Šiške.
Ham Ana iz Ljubljane.
Horvat Mihaela iz Ljubljane.
Jančar Jozefa iz Ljubljane.
Jančigaj Pavlina iz Ljubljane.
Janežič Pavla iz Ljubljane.
Kavčič Ana iz Loža.
Klander Angela iz Šiške.
Kopecky Adela iz Ljubljane.
Liberšar Marija iz Ljubljane.
Lukan Franciška iz Šiške.

Meršnik Ana iz Lesec.
Obrekar Ana iz Ljubljane.
Okorn Ana iz Ljubljane.
Osterc Angela iz Ljubljane.
Plestenjak Franciška iz Ljubljane.
Podkrajnik Amalija iz Ljubljane.
Porenta Jozefa iz Ljubljane.
Pretnar Viktorija iz Šiške.
Proft Friderika iz Ljubljane.
Puc Marija iz Ljubljane.
Pukelstein Marija iz Ljubljane.
Ravninger Marija iz Ljubljane.
Rupar Marija iz Ljubljane.
Sattler Marija iz Ljubljane.
Slanovic Marija iz Maribora.
Strojinec Marjeta iz Trsta.
Šircelj Alojzija iz Ljubljane.
Škrjanec Marija iz Šmarj.
Šlibar Franciška iz Moravč.
Špan Marija iz Ljubljane.
Štimec Julijana iz Trbiža.
Tešar Ana iz Šent-Vida nad Ljubljano.
Toplikar Ema iz Ljubljane.
Ulčar Ivana iz Starega trga pri Višnji gori.
Umnik Franciška iz Most.
Uranič Mihaela iz Ljubljane.
Žerovnik Franciška iz Ljubljane.
Židan Franciška iz Ljubljane.

Skupaj 57

I. b razred.

Avbelj Antonija iz Ljubljane.
Bezlaž Antonija iz Ljubljane.
Grablovic Marija iz Ljubljane.
Habjan Ivana iz Most.
Hafner Marija iz Šmartna pri Litiji.
Heuffel Roza iz Ljubljane.
Horvat Matilda iz Ljubljane.
Indof Ana iz Ljubljane.
Ivan Marija iz Ljubljane.
Knific Marija iz Ljubljane.
Kovač Antonija iz Ljubljane.
Kovač Marija iz Ljubljane.
Krašovic Antonija iz Ljubljane.
Lavrenčič Jozefa iz Postojne.

Lokar Ivana iz Ljubljane.
Lulik Antonija iz Ljubljane.
Muškát Roza iz Ljubljane.
Muzlovič Jozefa iz Ljubljane.
Ogrinc Angela iz Ljubljane.
Ogrinc Ivana iz Ljubljane.
Papež Karolina iz Ljubljane.
Pihler Ana iz Žabje vasi pri Šmihelu.
Pistotnik Jozefa iz Ljubljane.
Plankar Marija iz Ljubljane.
Polanjko Marija iz Ljubljane.
Potokar Marija iz Ljubljane.
Premk Ana iz Ljubljane.
Rihar Julijana iz Mirk.

*) Učenke debelo tiskane imajo odliko.

Strupi Angela iz Ljubljane.
 Šarc Ana iz Ljubljane.
 Škoda Angela iz Ljubljane.
 Špehar Helena iz Ljubljane.
 Štalcer Marija z Dunaja.
 Štrukelj Ana iz Ljubljane.
 Tekavec Marija iz Ljubljane.
 Trefalt Alojzija iz Ljubljane.

Vode Angela iz Ljubljane.
 Zajec Antonija iz Ljubljane.
 Zupančič Ljudmila iz Ljubljane.
 Zupin Pavla iz Ljubljane.
 Zupin Terezija iz Ljubljane.
 Žagar Pavla iz Ljubljane.
 Žitnik Franciška iz Ljubljane.

Skupaj 43

II. a razred.

Ambrožič Ivana iz Ljubljane.
 Baraga Angela iz Ljubljane.
 Bernot Franciška z Brezja pri Dobu.
 Canker Marija iz Šabaca (Srbsko).
 Cotman Ivana iz Ljubljane.
 Češnovar Angela iz Ljubljane.
 Černe Leopoldina iz Ljubljane.
 Čolnik Ivana iz Ljubljane.
 Dežman Angela iz Ljubljane.
 Erbežnik Pavla iz Ljubljane.
 Fajdiga Ana iz Ljubljane.
 Fajgelj Alojzija iz Ježice.
 Garbas Ivana iz Škofljice.
 Gladnig Angela iz Lukovice.
 Gostinčar Antonija iz Ljubljane.
 Grum Marija iz Rudnika.
 Habicht Ana iz Brezovice.
 Klander Pavla iz Šiške.
 Kogovšek Franciška iz Ljubljane.
 Komar Marija iz Ljubljane.
 Kozlevčar Marija iz Dol pri Polici.
 Kuclar Franciška iz Kastva (Istra).
 Lumbar Jozefa iz Ljubljane.
 Magister Ljudmila iz Ljubljane.
 Majcen Rozalija iz Vipave.
 Mihler Ana iz Ljubljane.
 Molk Ana iz Dolenje vasi pri Logatcu.
 Novohradsky Marija iz Ljubljane.
 Ošaben Emilija iz Ljubljane.
 Petrič Marija iz Ljubljane.
 Piller Marija iz St. Vida nad Ljubljano.

Premk Alojzija iz Ljubljane.
 Prestor Julijana iz Ljubljane.
 Pukelstein Stefaniya iz Ljubljane.
 Radovan Marija iz Ljubljane.
 Rebolj Pavlina iz Ljubljane.
 Rihter Marija iz Ljubljane.
 Rutar Marija iz Ljubljane.
 Srakar Ivana iz Ljubljane.
 Strle Rozalija iz Ljubljane.
 Šarabon Leopoldina iz Ljubljane.
 Šifrar Pavla iz Ljubljane.
 Škrinjar Alberta iz Povirja pri Divači.
 Štrukelj Marija iz Ljubljane.
 Tabernik Marija iz Ljubljane.
 Tomažič Ema iz Ljubljane.
 Traven Ivana z Glinic.
 Trebušak Danica iz Ljubljane.
 Trefalt Pavla iz Ljubljane.
 Vidmar Marija iz Ljubljane.
 Vorina Alojzija iz Velikega Širja pri Zidanem mostu.
 Vurkeljc Angela iz Ljubljane.
 Wohinc Avrelja iz Ljubljane.
 Zajec Albina iz Sela.
 Zalar Ana iz Iga.

Neizprašane:

Jekovec Marija iz Studenca.
 Jušek Ana iz Ljubljane.
 Jušek Natalija iz Ljubljane.
 Pavliček Marija iz Trsta.

Skupaj 59

II. b razred.

Andolšek Marija iz Ljubljane.
 Avbelj Leopoldina iz Ljubljane.
 Avbelj Marija iz Ljubljane.
 Bertonec Ivana iz Gorenje vasi.
 Bizjak Marija iz Ljubljane.
 Bojt Marija iz Ljubljane.
 Cigler Terezija iz Ljubljane.
 Cvirn Franciška iz Ljubljane.
 Črnivec Franciška iz Ljubljane.
 Dolničar Pavla iz Most.
 Dovjak Marija iz Ljubljane.
 Drmastija Albina iz Ljubljane.
 Fiala Ivana iz Ljubljane.
 Flander Neža iz Most.
 Florjančič Ljudmila iz Ljubljane.
 Frece Marija iz Ljubljane.
 Gabrič Franciška iz Maribora.

Gorjup Albina iz Ljubljane.
 Gostič Pavla iz Ljubljane.
 Habjan Marija iz Šmartna.
 Ham Jozefa iz Ljubljane.
 Jurman Alojzija iz St. Janža.
 Knapčič Marija iz Ljubljane.
 Kočevar Ljudmila iz Želimej.
 Legat Ivana iz St. Vida nad Ljubljano.
 Lukniš Pavla iz Ljubljane.
 Mavec Franciška iz Ljubljane.
 Mrak Pavla iz Ljubljane.
 Osterc Marija iz Ljubljane.
 Pančur Jozefa iz Ljubljane.
 Petrovčič Marija iz St. Vida nad Ljubljano.
 Persin Antonija iz Ljubljane.
 Plankar Franciška iz Ljubljane.
 Pogačnik Marija iz Ljubljane.

Pristov Ljudmila iz Ljubljane.
 Ravnikar Antonija iz Vač.
 Rihtar Marija iz Kamnika.
 Rozina Jozefa iz Gradca.
 Sever Ivana iz Ljubljane.
 Sonc Jozefa iz Ljubljane.
 Škarjavec Marija iz Ljubljane.
 Šturm Frančiška iz Ljubljane.
 Švelc Ana iz Ljubljane.
 Širca Ivana iz Ljubljane.
 Trebar Angela iz Ljubljane.
 Varšek Ivana iz Ljubljane.

Velkavrh Frančiška iz Polhovega gradca.
 Viršek Jozefa iz Ljubljane.
 Zajec Jozefa iz Ljubljane.
 Zor Marija iz Ljubljane.
 Zupan Ivana iz Ljubljane.
 Železnikar Marija iz Ljubljane.
 Židan Karolina iz Ljubljane.

Neizprašana:

Šorn Jozefa iz Ljubljane.

Skupaj 54

III. a razred.

Anžič Danica iz Ljubljane.
 Babič Terezija iz Podgorice.
 Baraga Friderika iz Ljubljane.
 Benedik Frančiška iz Ljubljane.
 Brenc Marija iz Št. Vida nad Ljubljano.
 Cunder Marija iz Tomačevega.
 Čadež Marija iz Škofje Loke.
 Čebular Pavla iz Ljubljane.
 Filipič Marija iz Ljubljane.
 Fortuna Matilda iz Ljubljane.
 Fortuna Silvestrina iz Ljubljane.
 Gabrovšek Jozefa iz Tomišlja.
 Garafol Frančiška iz Ljubljane.
 Gros Frančiška iz Ljubljane.
 Hönigman Marija iz Kostanjevice.
 Jenko Angela iz Ljubljane.
 Jereb Frančiška z Vrhnike.
 Ježek Marija iz Ljubljane.
 Kastelic Pavla iz Divače.
 Kimovec Ljudmila iz Ljubljane.
 Klander Ivana iz Šiške.
 Kodela Štefanija iz Ljubljane.
 Kovačič Terezija iz Ljubljane.
 Križnar Frančiška iz Ljubljane.
 Levstik Marija od Sv. Gregorja.
 Matko Jozefa iz Ljubljane.
 Medic Karolina iz Ljubljane.
 Meršnik Marija iz Lesc.
 Mitteregger Marija iz Šiške.
 Modic Ernestina iz Ljubljane.
 Molk Terezija s Proseka.
 Osmek Apolonija iz Ljubljane.
 Pajer Marija iz Dola.
 Papež Marija iz Ljubljane.
 Petrovčič Ana iz Logatca.

Pukelstein Ivana iz Ljubljane.
 Rakar Angela iz Ljubljane.
 Reichman Ana iz Ljubljane.
 Rodič Angela iz Ljubljane.
 Rodič Frančiška iz Ljubljane.
 Rozman Marija iz Ljubljane.
 Sattler Frančiška iz Ljubljane.
 Sever Ana iz Ljubljane.
 Singer Hedviga iz Ljubljane.
 Slanovic Marta iz Maribora.
 Slivar Ivana iz Ljubljane.
 Starin Jozefa iz Ljubljane.
 Strle Antonija iz Ljubljane.
 Šircelj Leopoldina iz Ljubljane.
 Škrjanec Ivana iz Ljubljane.
 Škofic Helena iz Ljubljane.
 Tomažič Frančiška iz Most.
 Trobec Helena z Loga pri Polhovem gradu.
 Vadnov Marija iz Ljubljane.
 Vrhovnik Marija iz Vodmata.
 Vončina Marija iz Ljubljane.
 Vovk Roza iz Ljubljane.
 Zalar Frančiška z Iga.
 Zavrsan Cecilija iz Most pri Komendi.
 Zavrsan Frančiška iz Ljubljane.
 Zgonc Jozefa iz Ljubljane.
 Zupanc Ana iz Ljubljane.
 Zupančič Ana iz Ljubljane.
 Zupančič Elizabeta iz Bistrice pri Št. Rupertu.
 Zerovnik Justina iz Reke.

Neizprašana:

Marinče Ana iz Ljubljane.

Skupaj 66

III. b razred.

Avbelj Ljudmila iz Ljubljane.
 Bergant Ana iz Ljubljane.
 Bergant Gizela iz Ljubljane.
 Blaž Marija iz Dravlj.
 Cotman Gabriela iz Ljubljane.
 Černe Ana iz Ljubljane.
 Dečman Marija iz Ljubljane.
 Drnovšek Ivana iz Ljubljane.
 Fajgel Angela iz Stožic.
 Goršič Štefanija iz Ljubljane.
 Gril Frančiška iz Ljubljane.

Hrovat Terezija iz Zagradca.
 Jean Pavla iz Ljubljane.
 Jereb Marija z Vrhnike.
 Jerina Jozefa iz Ljubljane.
 Jesih Antonija iz Ljubljane.
 Jurman Julija iz Št. Janža.
 Klemenc Frančiška iz Ljubljane.
 Klopčar Leopoldina iz Ljubljane.
 Knipic Albina iz Vodmata.
 Konšek Katarina iz Trojane.
 Kranjc Danica iz Karlovca.

Krašovec Helena iz Ljubljane.
Kregelj Marija iz Dvora.
Kušar Gizela iz Zagreba.
Lavrin Karolina iz Ljubljane.
Legat Frančiška iz Kosez.
Lessiak Leopoldina iz Ljubljane.
Levar Marija iz Cirknice.
Malin Marija iz Ljubljane.
Mesec Marija iz Šiške.
Mesojedec Marija iz Ljubljane.
Mirtič Marija iz Ljubljane.
Nežič Marija iz Šiške.
Ogrinc Štefanija iz Ljubljane.
Okorn Frančiška iz Rudnika.
Pir Julijana iz Ljubljane.
Potočnik Rozalija iz Pulja.
Potrebueš Marija iz Ljubljane.
Pucihar Marija iz Ljubljane.
Rapuš Marija iz Ljubljane.
Rejc Ana iz Jeličnega vrha.
Rogel Pavla iz Ljubljane.
Sattler Amalija iz Ljubljane.
Selan Lucija z Glinic.
Semrad Ljudmila iz Trsta.
Sirnig Angela iz Šiške.

Slabina Leopoldina iz Šiške.
Smolik Ana iz Ljubljane.
Scheurecker Roza iz Ljubljane.
Škrl Marija iz Dvora pri Žuženberku.
Škrl Pavla z Viča.
Šlosar Marija iz Vižmarji.
Štrukelj Amalija iz Šiške.
Tomažič Jozefa iz Ljubljane.
Trefalt Marija iz Weyera (Zgor. Avstrijsko).
Trpin Pavla iz Ljubljane.
Tschokert Ana iz Ljubljane.
Vanino Ana iz Zagreba.
Verdir Angela iz Ljubljane.
Viršek Marija iz Ljubljane.
Vrhunc Antonija iz Železnikov.
Zagradnik Alojzija iz Šiške.
Zlatič Klementina iz Ljubljane.
Zorman Gabriela iz Ljubljane.
Zupan Antonija z Breznice.
Zupanc Leopoldina iz Ljubljane.

Neizprašana :

Zadnik Viktorija iz Ljubljane.

Skupaj 68

IV. a razred.

Ambrožič Frančiška iz Ljubljane.
Arko Marija iz Ljubljane.
Cerar Albina iz Ljubljane.
Cvar Marija iz Orteneka.
Cvetko Marija iz Ljubljane.
Čolnik Marija iz Ljubljane.
Dečman Frančiška iz Ljubljane.
Dregič Ana iz Ljubljane.
Indof Marija iz Ljubljane.
Jančič Ana iz Loke pri Zidanem mostu.
Janež Jozefa iz Ljubljane.
Jurca Pavla iz Ljubljane.
Južina Ivana iz Ljubljane.
Kimovec Marija iz Ljubljane.
Kocijan Frančiška iz Ljubljane.
Konšek Frančiška iz Trojane.
Kovačič Albina iz Ljubljane.
Kovačič Ljudmila iz Ljubljane.
Kramaršič Albina iz Žuženberka.
Lotrič Ivana iz Šiške.
Lotrič Pavla iz Ljubljane.
Ložar Frančiška iz Ljubljane.
Markič Frančiška z Glinic.
Oblak Rozalija iz Ljubljane.
Omahen Leopoldina iz Ljubljane.
Osimitsch Elizabeta iz Kamnika.
Pavlin Cecilija iz Ljubljane.
Porenta Uršula z Glinic pri Št. Vidu.
Potočnik Jozefa iz Ljubljane.
Praprotnik Antonija iz Ljubljane.

Predovič Zora iz Ljubljane.
Ravnkar Albina iz Ljubljane.
Rigljer Karolina od Sv. Gregorja.
Rojina Frančiška iz Šiške.
Rovšek Alojzija iz Borja pri Hotiču.
Rozman Helena iz Šiške vasi.
Štiblj Zofija iz Ajdovščine.
Šuštar Pavla iz Ljubljane.
Šušteršič Marija iz Ljubljane.
Tiran Olga iz Ljubljane.
Tome Ivana iz Ljubljane.
Toplikar Ivana iz Ljubljane.
Tršan Ana iz Ljubljane.
Turk Ana iz Ljubljane.
Urbančič Marija iz Šiške.
Urbančič Marjeta iz Šiške.
Uranič Terezija iz Ljubljane.
Vode Ivana iz Preserja.
Vrhovec Marija iz Ljubljane.
Wohinc Olga iz Ljubljane.
Zafran Terezija iz Ljubljane.
Židan Marija iz Ljubljane.
Žnidaršič Ivana iz Ljubljane.

Neizprašane :

Kobal Bernarda iz Erzelja nad Vipavo.
Ogrin Ana iz Ljubljane.
Žnidaršič Alojzija iz Ljubljane.

Skupaj 56

IV. b razred.

Baraga Amalija iz Ljubljane.
Bitenc Marija iz Št. Vida.
Bizjan Marija z Glinic.
Bole Pavla iz Šiške.

Cirk Hedvika iz Ljubljane.
Cunder Ivana iz Vodmata.
Črnač Jozefa iz Postojne.
Črne Terezija iz Šiške.

Fiala Marija iz Ljubljane.
 Frkov Ivana iz Most.
 Frtin Marjeta iz Medvod.
 Habicht Marija iz Ljubljane.
 Hribnik Frančiška iz Ljubljane.
 Jerman Angela iz Ljubljane.
 Jean Frančiška iz Ljubljane.
 Kališ Konštancija iz Celovca.
 Klemenčič Marija iz Gradca.
 Kocijančič Štefanija iz Ljubljane.
 Kočevar Vida iz Želimelj.
 Kohlman Marija iz Šiške.
 Kotlovšek Hedvika iz Ljubljane.
 Kovač Ljudmila iz Ljubljane.
 Lap Ivana iz St. Vida.
 Lavrenčič Zora iz Postojne.
 Lotrič Štefanija iz Ljubljane.
 Majce Helena iz Vodmata.
 Marn Ivana iz St. Vida.
 Marok Emilija iz Kostanjevice.
 Novak Marija iz Mengša.

Novak Valentina iz Šiške.
 Obrekar Ernestina iz Ljubljane.
 Orehek Ivana od Dev. Marije v Polju.
 Pilar Frančiška iz Stanješič pri St. Vidu.
 Plehan Marija iz Ljubljane.
 Potokar Marija iz Ljubljane.
 Povhe Antonija iz Ljubljane.
 Pust Leopoldina iz Ljubljane.
 Remžgar Angela iz Ljubljane.
 Sever Frančiška z Glinic.
 Stojkovič Frančiška iz Borovnice.
 Šemrl Ivana z Dobrove.
 Škofic Jerica iz Ljubljane.
 Škrinjar Emilija iz Trsta.
 Šklr Frančiška z Viča.
 Toni Rozalija iz Ljubljane.
 Vajde Regina iz Zgornje Loke pri Blagovici.
 Zagradnik Ivana iz Šiške.
 Zajc Frančiška iz Šiške.
 Žerovnik Karolina iz Steyerja (Avstrijsko).
 Skupaj 49

V. a razred.

Bregant Cirila iz Ljubljane.
 Cerar Angela iz Ljubljane.
 Cimolini Avgusta iz Carpacca (Laško).
 Carman Marija iz Šiške.
 Debeljak Marija iz Ribnice.
 Dopfer Štefanija iz Ljubljane.
 Fajdiga Angela iz Šiške.
 Franke Jozefa iz Kranja.
 Fritsch Hermína iz Krakovega (Galicija).
 Galjot Frančiška iz Ljubljane.
 Gregorka Marija iz Ljubljane.
 Horvat Marija iz Ljubljane.
 Jeran Ana iz Ljubljane.
 Karlin Katarina z Dovjega.
 Kladnik Frančiška iz Mostara.
 Kregelj Uršula iz Dvora.
 Lipah Marija iz Dobrunj.
 Mayer Ana iz Ljubljane.
 Meršolj Rozalija iz Radovljice.
 Mrak Marija iz Ljubljane.
 Okorn Albina iz Ljubljane.

Pavlin Marija iz Ljubljane.
 Pogačnik Gizela iz Kamnika.
 Simončič Marija iz Ljubljane.
 Singer Marija iz Ljubljane.
 Snoj Ana iz Gamelj.
 Sterlekar Jozefa iz Ljubljane.
 Strle Pavla iz Ljubljane.
 Schley Ana iz Ljubljane.
 Širca Julijana iz Vrem pri Divači.
 Škarjevec Angela iz Ljubljane.
 Šuštar Marija iz Ljubljane.
 Tomažič Viktorija iz Ljubljane.
 Vidrich Viktorija iz Meidlinga pri Dunaju.
 Vodišek Frančiška iz Ljubljane.
 Završan Marija iz Ljubljane.
 Žnideršič Jozefa iz Starega trga.

Zaradi bolezni neizprašana:

Cerar Marija iz Ljubljane.

Skupaj 38

V. b razred.

Anžič Jozefa iz Ljubljane.
 Arhar Jozefa iz Ljubljane.
 Babnik Štefanija iz Ljubljane.
 Čadež Angela iz Škofje Loke.
 Česnovar Alojzija iz Ljubljane.
 Gačnik Marija iz Mokronoga.
 Gaisler Marija iz Ljubljane.
 Jurca Marija iz Ljubljane.
 Kadunc Elizabeta z Židanega mosta.
 Klinar Marija z Jesenic.
 Koprivc Valerija iz Ljubljane.
 Košak Marija iz Ljubljane.
 Košir Štefanija iz Ljubljane.
 Kralič Mihaela s Trate pri Škofji Loki.
 Kržan Cirila iz Ljubljane.

Lekan Pavlina iz Ljubljane.
 Lotrič Marija iz Železnikov.
 Matko Marija iz Ljubljane.
 Pančur Alojzija iz Ljubljane.
 Persin Frančiška iz Kosez.
 Pihler Rozalija iz Novega mesta.
 Prešern Marija iz Trbiža.
 Rihar Antonija z Vrhneke.
 Sattler Roza iz Šiške.
 Sever Ivana iz Ljubljane.
 Snoj Terezija iz Črnuč.
 Starbek Marija iz Doba.
 Strah Marija od Dev. Mar. v Polju.
 Šarabon Ana iz Ljubljane.
 Šklr Marija z Viča.

Štrajner Marija iz Ljubljane.
 Tomažič Marija iz Ljubljane.
 Turk Marija iz Dola na Štajerskem.
 Vernig Marija iz Ljubljane.
 Vizjak Amalija iz Ljubljane.

Zdešar Julija iz Ljubljane.
 Zupin Rozalija iz Ljubljane.
 Neizprašana:
 Pavšek Angela iz Ljubljane.

Skupaj 38

B. Slovenska meščanska šola.

I. razred.

Baland Gabriela iz Ljubljane.
 Bizjak Marija iz Šiške.
 Bonač Marija iz Ljubljane.
 Bräu Ivana iz Grada.
 Cimprič Elizabeta iz Bovca.
 Cvetko Ljudmila iz Ljubljane.
 Domianovič Ana iz Ljubljane.
 Gorečan Marija iz Vojnika.
 Goršič Jozefa iz Ljubljane.
 Gregorka Ivana iz Ljubljane.
 Hanuš Ljudmila iz Ljubljane.
 Hiti Ana iz Ljubljane.
 Janc Ana iz Šiške.
 Knafelc Marija iz Ljubljane.
 Lavrenčič Albina iz Postojne.
 Lesjak Terezija z Dunaja.
 Lončarič Marija iz Selc (Hrvatsko).
 Majce Ana iz Vodmata.
 Medic Frančiška iz Ljubljane.

Mencin Ema iz Ljubljane.
 Novak Ana iz Budim-Pešte.
 Oblak Katarina iz Ljubljane.
 Odlasek Ljudmila iz Žabnice.
 Plehan Ana iz Ljubljane.
 Predovič Danica iz Ljubljane.
 Sattler Kristina iz St. Vida.
 Slovnik Albina z Viča.
 Svetel Albina iz Ljubljane.
 Šiberkar Ivana iz Ljubnega.
 Škubic Ana iz Šmarj.
 Toni Ivana iz Ljubljane.
 Toplikar Julijana iz Ljubljane.
 Ušeničnik Gizela iz Mengša.
 Vodnik Ana iz Ljubljane.
 Zehrer Eleonora iz Ljubljane.
 Znidaršič Antonija iz Starega trga.

Skupaj 36

II. razred.

Accetto Angela iz Ljubljane.
 Babnik Frančiška iz Vižmarj.
 Hanuš Gabriela iz Ljubljane.
 Indof Albina iz Ljubljane.
 Janežič Ivana iz Šiške.
 Jugovic Marija iz Ljubljane.
 Kubelka Ljudmila iz Ljubljane.
 Lokar Marija iz Ljubljane.
 Majce Elizabeta iz Ljubljane.
 Mulaček Marija iz Ljubljane.
 Nigrin Marija iz Ljubljane.
 Pavšek Amalija iz Ljubljane.
 Peršič Frančiška iz Vižmarj.

Pezdir Ivana z Viča.
 Pichler Antonija z Krškega.
 Potokar Ida z Krke.
 Praprotnik Ljudmila iz Ljubljane.
 Sedlak Emilija iz Ljubljane.
 Štayer Elizabeta iz Ljubljane.
 Valenčič Ivana iz Ljubljane.
 Zalar Marija iz Ljubljane.
 Zdešar Leopoldina iz Ljubljane.

Neizprašana:

Kustrin Ida iz Žavelj (Primorsko).

Skupaj 23

III. razred.

Bregant Marija iz Ljubljane.
 Černe Roza iz Ljubljane.
 Dostal Karolina iz Ljubljane.
 Gollob Adela z Vrhnike.
 Hamperl Marija iz Ljubljane.
 Hertlichka Elizabeta z Fužin.
 Janc Alojzija iz Ljubljane.
 Kadunc Antonija iz Šiške.
 Kersnik Vida z Brda.
 Kuralt Danica iz Ribnice.
 Majde Jozefa iz Gabrovke.

Moder Angela iz Trebnjega.
 Pogačnik Marija iz Dovjega.
 Potočnik Pavla iz Domžal.
 Potokar Amalija z Unca.
 Smole Jozefa iz Trebnjega.
 Šircelj Ljudmila iz Ljubljane.
 Škoflanc Zofija iz Zagreba.
 Zalar Albina iz Ljubljane.
 Zalar Ivana z Rakeka.
 Zdešar Frančiška iz Ljubljane.

Skupaj 21

B. Die innere Schule

im Ursulinenkloster ist zugleich mit der hiesigen äusseren Schule am 2. Juli 1703 eröffnet worden. Sie ist die älteste Schule der Landeshauptstadt Laibach und war durch volle 170 Jahre auch die einzige Mädchenschule daselbst. Mit der Ministerialverordnung vom 22. December 1871, Nr. 14774 hat sie das Oeffentlichkeitsrecht erlangt. Bis dahin war sie nur vierclassig; für das Schuljahr 1871/72 wurde sie eine fünfclassige, 1872/73 eine sechs- und 1877/78 eine siebenclassige Schule. Von 2882/83 zählte sie acht Classen. Mit dem Erlasse vom 16. März 1894, Nr. 2388 hat das hohe k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht die Bewilligung ertheilt, die innere achtclassige Volksschule in eine fünfclassige Mädchen-Volksschule und eine dreiclassige Mädchen-Bürgerschule zu verwandeln.

In der inneren, fünfclassigen Mädchen-Volksschule wird der Unterricht auf utraquistischer Grundlage nach dem vom hohen k. k. Unterrichts-Ministerium für fünfclassige Volksschulen verordneten und mit Berücksichtigung des für die Volksschulen Krains vorgezeichneten Normal-schulplanes und nach dem vom k. k. Landesschulrath in Laibach genehmigten Lehr- und Stundenplane ertheilt.

Der Zweck und die Aufgabe der inneren dreiclassigen Mädchen-Bürgerschule ist, den Mädchen im Anschlusse an den fünften Jahres-curs der Volksschule eine über das Lehrziel der allgemeinen Volksschule reichende Bildung zu geben, insbesondere die Vorbildung für Lehrerinnen-bildungsanstalten und Fachschulen zu vermitteln. Die Unterrichtssprache ist die deutsche; das Slovenische jedoch gilt für Schülerinnen slovenischer Nationalität als obligater Gegenstand; auch ist es diesen freigestellt, die Religionslehre in slovenischer (event. italienischer) Sprache zu lernen. Schülerinnen anderer Nationalitäten werden auf Verlangen der Eltern vom Slovenischen als obligatem Lehrgegenstande befreit.

In Verbindung mit dem Pensionate besteht seit den letzten Jahren eine Privat-Lehrerinnenbildungsanstalt, deren Statut und Lehrplan das hohe k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht mit dem Erlasse vom 7. Februar 1898, Nr. 267 genehmigt hat. Den Anforderungen zur Erwerbung des Oeffentlichkeitsrechtes wird thunlichst entsprochen. Die Schulhygiene trägt H. Regierungsrath und k. k. Sanitätsinspector Dr. Fr. Zupanc vor; auch ist ein Zeichensaal im Bau begriffen; dieser soll, den neuesten Anforderungen entsprechend, nach Anweisung des Herrn Fach-inspectors für den Zeichenunterricht eingerichtet werden. Die Anstalt wurde im heurigen Schuljahre wiederholt von den hohen Schulbehörden, dem k. k. Hofrath Berger, Vorstand des Volksschuldepartements im k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht, dem Herrn Landesschulinspector J. Šuman und dem Herrn k. k. Schulrath Hermann Lukas besucht.

Dieser sprach sich über den Erfolg im Zeichenunterrichte sehr lobend aus. Den Religionsunterricht inspicirte am 10. Mai Monsignore Theologie-Professor A. Zupančič. Die Anstalt umfasste im letzten Schuljahre 1899/1900 den I. Jahrgang mit 22, und den IV. Jahrgang mit 17. Lehramtskandidatinnen. Im nächsten Schuljahre 1900/1901 wird der erste Jahrgang nicht eröffnet werden.

Den Zöglingen, welche der Schule entwachsen sind und ihre Ausbildung nicht an der Lehrerinnenbildungsanstalt fortsetzen wollen, wird in einer anderen Abtheilung — dem sogenannten Freicurse — Gelegenheit geboten, die von den Eltern gewünschten Zwecke ihrer Fortbildung zu verfolgen. In dieser Abtheilung ist der Hauptgegenstand die Handarbeit. Diese erstreckt sich auf alle Arten von Nutz- und Luxusarbeiten, es können jedoch die einzelnen Zöglinge nach Wunsch auch in anderen Richtungen fortgebildet werden, als Musik, Sprachen, Zeichnen, Malen u. s. w.

Aus dem Gesagten ist ersichtlich, dass im Pensionate den Zöglingen Gelegenheit geboten wird, sich eine ihrem Stande angemessene Bildung anzueignen. Eine hinreichende Bibliothek steht den Schülerinnen zur Verfügung; auch sind den einzelnen Unterrichtsgegenständen angemessene Lehrmittel in genügender Menge vorhanden.

I. Chronik der Schule.

Das Schuljahr 1899/1900 begann am 18. September mit dem heil. Geistamte.

Am 4. October feierte die Schule das Allerhöchste Namensfest Seiner k. u. k. Apostolischen Majestät unseres allergnädigsten Kaisers Franz Josef I. durch einen solennen Schulgottesdienst mit Absingung der Volkshymne am Schlusse; in gleicher Weise am 18. November das Namensfest weiland Ihrer Majestät der Kaiserin Elisabeth.

Die Feier der ersten hl. Communion der Schülerinnen fand heuer am 17. Mai in herkömmlicher erbaulicher Weise statt. Am genannten Tage empfingen 35 Schülerinnen zum erstenmale den Leib des Herrn. 16 Schülerinnen haben die erste hl. Beichte verrichtet, und zu Pfingsten haben 25 das Sacrament der Firmung empfangen.

Vom 4. bis 8. Juli wurde den reiferen Zöglingen der inneren und äusseren Schule Gelegenheit geboten, sich unter der Leitung des hochwürdigen Herrn P. Superior Jos. Liensberger S. J. an den dreitägigen geistlichen Uebungen zu betheiligen.

Seit dem Anfange des Schuljahres bis 1. November und vom 1. Mai bis Ende des Schuljahres wohnte die Schuljugend täglich der hl. Messe in der Klosterkirche bei. Dabei besorgte die innere Schule zweimal in der Woche den Gesang und das Orgelspiel; an den übrigen Tagen wurden während der hl. Handlung ein Theil des Rosenkranzes und bei den Haupttheilen dazu passende Gebete laut gebetet.

Im Novembertermine unterzogen sich mehrere Lehrerinnen der Lehrbefähigungsprüfung für Volks- und Bürgerschulen und zwar: S. Evangelista v. Langer, S. Electa Schwegel, S. Elizabeth Kremžar und S. Philippina Čech für Volksschulen; S. Ignatia Klump und S. Hildegardis Lebar für Bürgerschulen. Alle haben die Prüfung mit gutem Erfolge bestanden.

Der hochwürdige Herr Domdechant Andreas Zamejic inspicierte in der inneren Schule am 14. Mai und am 26. Juni den Religionsunterricht. Der Bezirksschulinspector, Herr Prof. Franz Levec, inspicierte die innere Schule am 15., 16., 17. und 18. Juni. Der Bezirksschulinspector für die deutschen Schulen, Herr Professor Clemens Proft, inspicierte die innere Bürgerschule am 17. und 31. Jänner, 8. März und 9. Mai. Ersterer hielt seine Inspektionskonferenz am 7. Juli, letzterer am 19. Juni ab.

Der Gesundheitszustand unter den Schülerinnen war ein ganz günstiger.

Viermal im Schuljahre wurden die Eltern von den Fortschritten der Schülerinnen durch die Schulnachrichten verständigt. Die letzten Schulnachrichten wurden am 14. Juli gegeben, an welchem Tage das Jahr mit einem Dankgottesdienste und Absingung der Volkshymne geschlossen wurde.

II. Statistische Uebersicht der Schülerinnen der inneren Volks- und Bürgerschule am Schlusse des Schuljahres 1899/1900.

Classe	Zahl der Schülerinnen		Es standen im Alter					Con- fession	Muttersprache			Woh- nung		Die Schule besuchten				Für die höhere Classe			Betrag des Stipendiums
	am 16/9. 1899	am 14/7. 1900	unter 6 Jahren	vom 6.—7. Jahre	vom 7.—12. Jahre	vom 12.—13. Jahre	vom 13.—14. Jahre		über 14 Jahre	deutsch	slowenisch	andere	in der Stadt	ausserhalb der Stadt	sehr fleissig	flüssig	minder flüssig	nachlässig	geeignet	ungeeignet	
			I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	IV.	V.	I.	II.	III.	
Volkschule	26	28	—	3	25	—	—	—	4	23	1	23	5	20	8	—	—	19	4	5	—
	23	24	—	—	23	—	1	—	5	18	1	22	2	21	3	—	—	21	2	1	—
	43	40	—	—	35	1	3	1	8	28	4	36	4	36	4	—	—	34	4	2	—
	42	42	—	—	26	8	5	3	4	37	1	37	5	33	9	—	—	37	5	—	—
	44	43	—	—	12	13	9	9	11	30	2	42	1	35	8	—	—	36	5	2	—
Bürgerschule	40	44	—	—	4	14	12	14	15	29	—	42	2	43	1	—	—	41	3	—	—
	31	32	—	—	—	5	11	16	6	25	1	31	1	30	2	—	—	29	2	1	—
	21	19	—	—	—	—	1	18	5	14	—	18	1	18	—	1	—	17	2	—	100
Zusammen	270	272	—	3	125	41	41	62	58	204	10	251	21	236	35	1	—	234	27	11	100

III. Lehrbücher, welche in der Volksschule im Gebrauche sind.

Classe	Religionslehre	Deutsche Sprache	Slovenische Sprache	Rechnen	Gesang
I.	Kleiner Katechismus der kath. Religion. 30 h. Mali katekizem. 30 h.	Jos. Heinrich: Schreib-Lese-Fibel. 52 h.	Razinger-Žumer: Abecednik. 40 h.	Dr. Fr. R. v. Močnik: Rechenbuch für Volksschulen. Unterstufe. 30 h.	—
II.	Kleiner Katechismus wie in der I. Classe. Mali katekizem wie in der I. Classe.	E. Reinelt: Lesebuch II. Theil. 80 h. E. Reinelt: Sprachbuch. II. Heft. 20 h.	Razinger-Žumer: Prvo berilo in prva slov. za II. razr. 4. in 5. razr. ljudskih šol. 48 h.	Rechenbuch wie in der I. Classe.	Weinwurm, Elementar-Gesangbuch Wien, Pichler's Witwe & Sohn. 50 h.
III.	Mittlerer Katechismus der kath. Religion. 64 h. Srednji katekizem. 64 h.	E. Reinelt: Lesebuch. III. Theil. 90 h. E. Reinelt: Sprachbuch. II. Heft. 30 h.	Josin-Gangl: Drugo berilo in slovnica. 80 h.	Dr. Fr. R. v. Močnik: Rechenbuch für Volksschulen. Mittelstufe. 40 h.	Weinwurm, Elementar-Gesangbuch wie in der II. Classe.
IV.	Mittlerer Katechismus wie in der III. Classe. Dr. Schuster: Biblische Geschichte des Alten und neuen Testaments 1 K. Srednji katekizem wie in der III. Classe. Dr. Schuster-Lesar: Zgodbe sv. pisma stare in nove zavzeze. 1 K.	E. Reinelt: Lesebuch. IV. Theil. 1 K 30 h. E. Reinelt: Sprachbuch. III. Heft. 50 h.	Tretje berilo za občne ljudske šole. 80 h A. Praprotnik: Slovenska slovnica za prvece. 64 h.	Rechenbuch wie in der III. Classe.	Weinwurm, Elementar-Gesangbuch wie in der II. Classe.
V.	Mittlerer Katechismus wie in der III. Classe. Biblische Geschichte wie in der IV. Classe. Srednji katekizem wie in der III. Classe. Zgodbe sv. pisma wie in der IV. Classe.	E. Reinelt: Lesebuch. V. Theil. 1 K 70 h. E. Reinelt: Sprachbuch. IV. Heft. 50 h.	Tretje berilo wie in der IV. Classe. P. Korčnik: Slovenska slovnica. 90 h.	Dr. Fr. R. v. Močnik: Rechenbuch für Volksschulen. Oberstufe. 50 h.	Weinwurm, Elementar-Gesangbuch wie in der II. Classe.

Classe	Religionslehre	Deutsche Sprache	Slovenische Sprache	Rechnen und geometr. Formenlehre	Naturgeschichte	Naturlehre	Geschichte und Geographie	Gesang
I.	Grosser Katechismus der kath. Religion 80 h. Dr. Schuster: Bibl. Geschichte d. Alten und Neuen Testaments. 1 K. Veliki katekizem 80 h. Schuster-Leser: Zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze. 1 K.	Kretschmeyer: Deutsches Leseb. f. Mädch.-Bürgerschulen I. Th. 1 K 60 h. Lehmann's Leitfaden f. d. Unterricht in d. deutsch. Grammatik für Bürgerschulen. 1 K 60 h.	Sket: Čitanka II. del. 1 K 60 h. P. Končnik: Slov. slovnica. 90 h.	Močnik-Haase: Rechenbuch für Mädch.-Bürgerschulen I. Th. 1 K. Močnik-Wenghart: Geometr. Formenlehre f. Mädch.-Bürgerschulen 1 K 50 h.	Pokorny-Gugler, Naturgeschichte für Bürgerschulen. I. Theil 1 K 60 h.	Schindler's Physik und Chemie für Bürgerschul. I. Theil. 1 K.	Gindely, Lehrbuch d. Gesch. für Bürgersch. 1 K 60 h. Selbert's Schulgeogr. I. Theil. 1 K 4 h.	J. Piber, Schule des Treffsingsens.
II.	Grosser Katechismus wie in der I. Cl. Wagner: Erzählungen aus der Kirchengeschichte. 1 K. Veliki katekizem wie in der I. Classe. Lesar: Zgodbe sv. k. cerkve 80 h.	Kretschmeyer: Deutsches Leseb. f. Mädch.-Bürgerschulen II. Th. 1 K 90 h. Lehmann's Leitfaden f. d. Unterricht in der deutsch. Grammatik wie in der I. Cl.	Sket: Čitanka III. del. 1 K 60 h. P. Končnik: Slov. slovnica wie in der I. Classe.	Močnik-Haase: Rechenbuch für Mädch.-Bürgerschulen II. Th. 1 K. Geometrische Formenlehre wie in der I. Classe.	Pokorny-Gugler: Naturgeschichte für Bürgerschul. II. Theil. 1 K 60 h.	Schindler's Physik und Chemie für Bürgerschul. II. Theil. 1 K 20 h.	Gindely, Lehrbuch d. Gesch. für Bürgersch. II. Theil. 1 K 40 h. Selbert's Geographie. II. Theil. 1 K 50 h.	Schule des Treffsingsens wie in der I. Classe.
III.	Grosser Katech. wie in der I. Classe. Fr. Mach: Erklärung d. Gebräuche d. kath. Kirche. Veliki katekizem wie in der I. Cl. Lesar: Liturgika I. in II. del 2 K.	Kretschmeyer: Deutsches Leseb. für Mädch.-Bürgerschulen III. Th. 2 K 10 h. Lehmann's Leitfaden f. d. Unterricht in d. deutsch. Grammatik wie in der I. Classe.	Sket: Čitanka IV. del. 1 K 60 h. P. Končnik: Slov. slovnica wie in der I. Classe.	Močnik-Haase: Rechenbuch für Mädch.-Bürgerschulen III. Th. 1 K. Geometrische Formenlehre wie in der I. Classe.	Pokorny-Gugler: Naturgeschichte für Bürgerschul. III. Theil. 1 K 60 h.	Schindler's Physik und Chemie für Bürgerschul. III. Theil. 1 K 20 h.	Gindely, Lehrbuch d. Gesch. für Bürgersch. III. Theil. 1 K 40 h. Selbert's Geogr. III. Th. 1 K 28 h.	Schule des Treffsingsens wie in der I. Classe.

IV. Verzeichnis der Schülerinnen.^{*)}

A. Fünfclassige Volksschule.

I. Classe.

Binter Paula aus Laibach.
Cepuder Amalia aus Laibach.
Dolžan Anna aus Unter-Šiška.
Drukar Marianne aus Krainburg.
Franzot Olga aus Unter-Šiška.
Marquise Gozani Barbara aus Laibach.
Jankovič Josefa aus Laibach.
Klobčayer Karolina aus Laibach.
Kolar Ludmilla aus Laibach.
Komac Helene aus Laibach.
Kos Vida aus Laibach.
Kregar Paula aus Laibach.
Kušar Maria aus Laibach.
Maduschek Anna aus Wien.
Mulaček Vera aus Laibach.
Okorn Sofie aus Obergörtschach.

Orešek Johanna aus Laibach.
Palme Anna aus Laibach.
Pintar Anna aus Altlack.
Simončič Maria aus Laibach.
Strukelj Maria aus Laibach.
Treo Josefa aus Laibach.
Ženko Paula aus Mariafeld.

Ungeprüft blieben:

Fleischer Maria aus Krainburg.
Petelin Maria aus Rudolfswert.
Pokovec Franziska aus Domžale.
Vdovič Maria aus Laibach.
Zupanec Anna aus Laibach.

Zusammen 28

II. Classe.

Blasnik Gabriele aus Laibach.
Blumauer Josefine aus Laibach.
Bonač Josefine aus Laibach.
Boštjančič Franziska aus Laibach.
Božnar Friederike aus Laibach.
Celarec Maria aus Laibach.
Drganc Katharina aus Semič.
Glavač Anna aus Laibach.
Harrauer Albina aus Obergurk.
Jugg Angela aus Villach.
Kokolj Angela aus Lienz.
Košenina Anna aus Presser.
Kotnik Josefine aus Lees.
Kump Stanislava aus Laibach.
Luschützky Maria aus Franzdorf.

Monschein Maria aus Laibach.
Podržaj Ludmilla aus Stein.
Pollak Marianne aus Laibach.
Pototschnik Marianne aus Sauritsch
(Steiermark).
Rosmann Maria aus Naklas.
Siementhal Lea aus Laibach.
Türk Angela aus Laibach.
Werner Katharina aus Wien.

Ungeprüft blieb:

Lenček Maria aus Laibach.

Zusammen 24

III. Classe.

Bahovec Alberta aus Laibach.
Bedenk Stefanie aus Laibach.
Benedek Pauline aus Hl. Kreutz bei Littai.
Blumauer Olga aus Laibach.
Boštjančič Maria aus Laibach.
Božnar Elisabeth aus Laibach.
Buggenig Josefine aus Laibach.
Chladek Maria aus Mokritz bei Gurkfeld.
Čaks Christina aus Laibach.
Čepon Maria aus Horjul.
Dettela Josefine aus Laibach.
Dralka Emilie aus Linz.
Juran Ida aus Laibach.

Kamè Aloisia aus Laibach.
Kastreutz Flora aus Sittich.
Lebar Anna aus Egg.
Lotrič Paula aus Laibach.
Marinko Paula aus Gleinitz.
Medič Maria aus Laibach.
Meršol Stefanie aus Laibach.
Mervič Valerie aus Laibach.
Monetti Leonie aus Store bei Gilli.
Novak Maria aus St. Marein.
Oberwalder Theresia aus Domžale.
Orešek Franziska aus Laibach.
Pečnik Helena aus Ježica.

*) Fette Schrift bedeutet erste Fortgangsschule mit Vorzug.

Pollonio Johanna aus Triest.
 Schweiger Maria aus Krainburg.
 Stacul Josefine aus Laibach.
 Stocker Elisabeth aus Pola.
 Stöckl Karolina aus Piski (Siebenbürgen).
Šinkovec Anna aus Idria.
Šusteršič Johanna aus Steinbüchl.
Vdovič Vida aus Laibach.
 Virant Vida aus Rudolfswert.

Zalaznik Franziska aus Billichgraz.
 Zamejic Anna aus Laibach.
Zorc Marianne aus Laibach.

Ungeprüft blieben:

Kuclar Johanna aus Waitsch.
 Stražisar Johanna aus Laibach.

Zusammen 40

IV. Classe.

Berlan Juliana aus St. Veit bei Sittich.
Bonač Amalia aus Laibach.
 Celestina Auguste aus Ratschach.
 Cepuder Anna aus St. Marein.
 Cerinšek Hedwig aus Fiume.
 Debevec Christina aus Rakek.
Gartner Karolina aus Planina.
 Gregorec Paula aus Mannsburg.
 Holeček Anna aus Unter-Šjška.
 Jager Johanna aus Laibach.
Jebačin Angela aus Gleinitz.
 Jeran Maria aus Förttschach.
 Kavčič Barbara aus Laibach.
 Korenčan Antonia aus Oberlaibach.
 Gräfin Lichtenberg Olga aus St. Veit bei Laibach.
 Martinčič Josefa aus Laibach.
 Mejač Johanna aus Stein.
Němeček Emilie aus Trautenu.
 Okorn Regina aus Höllein.
Omejc Ludmilla aus Laibach.
 Pečnik Franziska aus Ježica.
 Pečnik Johanna aus Ježica.

Pistotnik Rosa aus Laibach.
 Piškur Maria aus Trebelno.
 Podboj Aloisia aus Reifnitz.
Podboj Anna aus Reifnitz.
 Podraž Maria aus Podnart.
 Potočnik Helene aus Karner Vellach.
Schönwetter Eleonore aus Neumarktl.
 Sertič Camilla aus Tschernembl.
 Skušek Valerie aus Reifnitz.
 Stacul Valerie aus Laibach.
 Sturm Maria aus Laibach.
 Suhadolc Johanna aus Dobrova.
 Šusteršič Johanna aus St. Veit bei Laibach.
 Tome Johanna aus Mariafeld.
Torkar Theresia aus Görjach.
 Urbančič Vera aus Čatež.
 Wagner Maria aus Laibach.
 Walland Maria aus Lees.
Zadnikar Maria aus St. Georgen bei Krainburg.
 Žigan Anna aus St. Martin (Steiermark).

Zusammen 42

V. Classe.

Arko Aurelia aus Reifnitz.
 Binter Katharina aus Laibach.
Bolf Maria aus Delnice (Kroatien).
 Cajnko Johanna aus Laibach.
 Cerar Antonia aus Laibach.
 Dolinšek Maria aus Laibach.
 Fabiančič Anna aus Laibach.
Fettich-Frankheim Friederike aus Wien.
 Fischer Anna aus Stein.
 Fischer Maria aus Oberburg.
 Juvan Ludmilla aus Trifail.
 Kaligar Emilie aus Hl. Kreuz bei Landstrass.
 Kappus, Edle von Pichelstein, Franziska aus Steinbüchel.
 Kraijač Emilie aus Obermösel.
 Labernik Maria aus Zirklach.
Lachnik Elisabeth aus Kremsier.
Lavrenčič Milena aus Laibach.
Mally Valentine aus Neumarktl.
 Medič Anna aus Laibach.
 Meralla Paula aus St. Veit (Kärnten).
 Modiz Josefa aus Rakek.
 Obersnel Emilie aus Divača.
 Omejc Paula aus Laibach.

Pakiž Maria aus Ponikve.
Palme Adolfine aus Villach.
Ravnik Maria aus Veldes.
 Rieder Andrina aus Laibach.
Rihar Maria aus Krainburg.
Rihar Paula aus Mannsburg.
 Sajovic Johanna aus Krainburg.
 Steinbal Maria aus Tomačevo.
 Svetlič Rosa aus Laibach.
 Svetitsch Amalie aus Gottschee.
 Šinkovec Maria aus Zirknitz.
 Tavželj Johanna aus Gutenfeld.
 Travner Emilie aus Loitsch.
 Treo Gabriele aus Laibach.
 Treo Lucia aus Laibach.
Triller Franziska aus Laibach.
 Vrančič Theresia aus Sagraz bei Fuzine.
Wannisch Margaretha aus Laibach.

Ungeprüft blieben:

Puppis Eleonora aus Loitsch.
 Tauber Hedwig aus Laibach.

Zusammen 43

B. Bürgerschule.

I. Classe.

Arzenšek Maria aus Trifail.
 Bajt Maria aus Ober-Laibach.
 Benedik Julia aus Ledine.
 Brückner Maria aus Abbazia.
 Čaks Johanna aus Arnoldstein.
Dolinar Stefanie aus Cilli.
 Draschler Hertha aus Laibach.
 Fajdiga Aloisia aus Laibach.
Gandini Pia aus Rudolfswert.
 Marquise Gozani Helene aus Radmannsdorf.
 Gressel Edle v. Baraga Valeska aus Laibach.
 Habé Maria aus Schwarzenberg b. Idria.
 Hudovernig Seraphina aus Zauchen
 (Kärnten).
 Huth Anna aus Johannisthal.
 Jebračič Maria aus Laibach.
Jerman Josefa aus Gurkfeld.
Kalin Maria aus Landstrass.
 Kavčnik Isabella aus Laibach.
 Koisser Franziska aus Graz.
 Kokolj Rosa aus Laibach.
 Likar Paula aus Mariafeld.
 Luschützky Pauline aus Branzoll (Tirol).
 Meralla Helene aus Klagenfurt.

Meršol Leopoldine aus Laibach.
 Miglauc Mathilde aus Idria.
 Močnik Maria aus Stein.
Plesko Maria aus Laibach.
 Podkrajšek Anna aus Laibach.
 Potočnik Margaretha aus St. Georgen
 (Steiermark).
 Praprotnik Johanna aus Ljubnica b. Cilli.
Reil Severa aus Laibach.
Schönwetter Victoria aus Gottschee.
 de Sommain Alice aus Trebinje (Hercegovina).
 Stariha Katharina aus Tschernembl.
 Svetek Victoria aus Laibach.
 Šinkovic Josefa aus Neumarkt.
 Šircelj Amalia aus Triest.
 Tertnik Maria aus Franz b. Cilli.
 Tomšič Stefanie aus Alltag.
 Trost Aloisia aus Weinitz.
Vagaja Katharina aus Ober-Pirnitz bei
 Laibach.
 Weber Franziska aus Hotederschitz.
Zorumann Anna aus Laibach.
 Zupan Anna aus Steinbüchl.

Zusammen 44

II. Classe.

Albrecht Antonia aus Laibach.
 Andolšek Irma aus Radmannsdorf.
 Blaznik Ernestine aus Laibach.
 Cerar Angela aus Laibach.
Čerček Anna aus Laibach.
 Fettich-Frankheim Maria aus Laibach.
 Franko Juliana aus Idria.
 Gams Karoline aus Laibach.
 Gandini Gabriele aus Seisenberg.
 Grosslercher Ludmilla aus Domschale.
 Januš Agatha aus Vir bei Domschale.
 Jurjavčič Maria aus Idria.
Kastrentz Erika aus Sittich.
 Kodrič Sophie aus Bischoflack.
 Koren Maria aus Möttling.
 Korenčan Franziska aus Oberlaibach.
 Langerholz Josefine aus Tarvis.
 Mach Maria aus Wien.

v. Marsano Theresia aus Miskolcz in Ungarn.
Meden Johanna aus Vigaun bei Zirknitz.
 Podkrajšek Mathilde aus Laibach.
 Polak Maria aus Maria-Feld.
 Rimerc Maria aus Neumarkt.
 Sattler Filomena aus Bleiberg.
 Sopotnik Marianne aus Trifail.
 Šinkovec Karoline aus Zirknitz.
 Šmuc Anna aus Laibach.
Tavčar Theresia aus Veldes.
 Treo Emilie aus Laibach.
 Treo Karoline aus Laibach.
 Zupančič Maria aus Laibach.

Ungeprüft blieb:

Murgel Ernestine aus Idria.

Zusammen 32

III. Classe.

Brence Christina aus Wollan.
 Cepuder Leposlava aus Littai.
 Černe Anna aus Krainburg.
 Marquise Gozani Maria aus Laibach.
 Hudovernig Agnes aus Zauchen.
 Hudovernik Maria aus Zauchen.
Jenko Anna aus Laibach.
 Kladnik Maria aus Lichtenwald.
 Kovačič Theresia aus Laibach.
 Kuralt Anna aus Wippach.
 Kustrin Stefanie aus Zaga.

Kuttin Emilie aus Adelsberg.
Prelesnik Vida aus Laibach.
 Ravenegg Theresia aus Draga-Smerek bei
 Weixelburg.
 De Sommain Gabriela aus Brod a. d. Save.
 Skrhinšek Ludmilla aus Marburg.
 Vavken Anna aus Zirklach.
Zupan Johanna aus Steinbüchl.
 Zupanc Anna aus Laibach.

Zusammen 19

Naznanilo

o začetku novega šolskega leta 1900/1901.

Šolsko leto 1900/1901 se na vseh Uršulinskih deklških šolah, t. j. v otroškem vrtcu, v vnani petrazredni ljudski šoli, v vnani slovenski meščanski šoli, v notranji petrazredni ljudski šoli in v notranji nemški meščanski šoli prične dne 18. septembra 1900 s slovesno sv. mašo v čast sv. Duhu in dne 19. septembra z rednim podukom.

Dne 17. septembra 1900 se bodo vsprejemale nove učenke in vpisovale one, ki so že hodile tukaj v šolo.

Učenke naj prineso seboj šolska naznanila, oziroma šolska spričevala, one, ki na novo vstopijo v šolo, tudi krstni listek in spričevalo o stavljenju koz.

V prvi razred slovenske meščanske šole se sprejemajo učenke, ki so dovršile 5. razred ljudske šole. Poleg šolskih predmetov imajo priliko učiti se tudi francoščine, klavirja in umetnih ročnih del.

V Ljubljani, dne 14. julija 1900.

Ravnateljstvo

Uršulinskih deklških šol.

Vse v večjo čast Božjo
In v blagor mladine!

Mittheilungen,

den Beginn des neuen Schuljahres 1900/1901 betreffend.

Das Schuljahr 1900/1901 wird an allen Ursulinen-Mädchenschulen, d. i. im Kindergarten, in der äusseren fünfclassigen Volksschule, in der äusseren slovenischen Bürgerschule, in der inneren fünfclassigen Volksschule und in der inneren deutschen Bürgerschule am 18. September 1900 mit dem heiligen Geistamte eröffnet werden.

Am 19. September beginnt der regelmässige Schulunterricht.

Das Einschreiben der dieser Schule bereits angehörenden sowie die Aufnahme neuer Schülerinnen für alle oben angeführten Schulen findet statt am 17. September 1900.

Anmelden sollen sich die Schülerinnen mit ihren Schulnachrichten oder Zeugnissen, neu eintretende mit dem Taufscheine oder wenigstens mit einem Taufzettel und mit dem Impfungszeugnisse.

In die erste Classe der slovenischen und deutschen Mädchen-Bürgerschule werden aufgenommen Schülerinnen, welche die 5. Classe der Volksschule vollendet haben.

Laibach, am 14. Juli 1900.

Die Direction
der Ursulinen-Mädchenschulen.

Alles zur grösseren Ehre Gottes
Und zum Wohle der Jugend!

